

**Informatīvais ziņojums „Par 2009.gadā īstenotajiem aktīvajiem nodarbinātības
un preventīvajiem bezdarba samazināšanas pasākumiem”**

Satura rādītājs

1. IEVADS	3
2. SITUĀCIJAS APRAKSTS	4
3. 2009.GADĀ ĪSTENOTIE NODARBINĀTĪBAS PASĀKUMI.....	5
3.1. PROFESIONĀLĀ APMĀCĪBA, PĀRKVALIFIKĀCIJA UN KVALIFIKĀCIJAS PAAUGSTINĀŠANA UN NEFORMĀLĀS IZGLĪTĪBAS IEGUVE.....	5
3.1.1. <i>Profesionāla apmācība, pārkvalifikācija vai kvalifikācijas paaugstināšana</i>	<i>6</i>
3.1.2. <i>Neformālā izglītība.....</i>	<i>8</i>
3.1.3. <i>Apmācība pie darba devēja.....</i>	<i>10</i>
3.2. ALGOTIE PAGaidu DARBI.....	12
3.3. PASĀKUMI NOTEIKTĀM PERSONU GRUPĀM	13
3.4. KONKURĒTSPĒJAS PAAUGSTINĀŠANAS PASĀKUMI.....	15
3.5. DARBA PRAKTIZĒŠANA AR STIPENDIJU PAŠVALDĪBĀS	17
3.6. PASĀKUMI KOMERCDARBĪBAS VAI PAŠNODARBINĀTĪBAS UZSĀKŠANAI.....	19
3.7. KOMPLEKSIE ATBALSTA PASĀKUMI	21
3.8. PROFESIONĀLĀ APMĀCĪBA BEZDARBA RISKAM PAKĻAUTĀM PERSONĀM	22
3.9. KARJERAS KONSULTĀCIJAS.....	24
4. NODARBINĀTĪBAS PASĀKUMI, KURI 2009. UN 2010.GADĀ NETIKS ĪSTENOTI	25
4.1. DARBA IZMĒGINĀJUMI	25
4.2. NODARBINĀTĪBAS PASĀKUMI VASARAS BRĪVLAIKĀ PERSONĀM, KURAS IEGŪST IZGLĪTĪBU VISPĀRĒJĀS, SPECIĀLAJĀS VAI PROFESIONĀLAJĀS IZGLĪTĪBAS IESTĀDĒS.....	25
4.3. KOMERSANTU NODARBINĀTO PERSONU REĢIONĀLĀS MOBILITĀTES VEICINĀŠANA	26
4.4. ALGOTIE PAGaidu DARBI.....	27
5. NODARBINĀTĪBAS PASĀKUMI, KURUS PLĀNOTS UZSĀKT 2010.GADĀ.....	27
5.1. PILNVEIDOTI KOMPLEKSIE ATBALSTA PASĀKUMI.....	27
5.2. APMĀCĪBU PROGRAMMU NODROŠINĀŠANA PIEAUGUŠO IESAISTEI MŪŽIZGLĪTĪBĀ.....	28
5.3. PROFESIONĀLĀS APMĀCĪBAS PAPILDINĀŠANA AR PIRMĀ UN OTRĀ LĪMEŅA PROFESIONĀLĀS AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS IEGŪŠANU, IZMANTOJOT APMĀCĪBU KUPONU METODI	28
5.4. AĢENTŪRAS INSPEKTORU ASISTENTU APMĀCĪBA UN PRAKSE	29
6. LABKLĀJĪBAS MINISTRIJAS IZVĒRTĒJUMS PAR AĢENTŪRAS ĪSTENOTAJIEM PASĀKUMIEM UN PRIEKŠLIKUMI TO PILNVEIDOŠANAI	30
7. KOPSAVILKUMS UN SECINĀJUMI.....	36
1.PIELIKUMS.	40
NODARBINĀTĪBAS PASĀKUMU BUDŽETS UN DALĪBNIEKU SKAITS 2008.-2010.GADĀ.....	40
2.PIELIKUMS	41
REĢISTRĒTO BEZDARBNIEKU IZTEIKTĀS VĒLMES PIEDALĪTIES PASĀKUMĀ UN PAPILDUS NEPIECIEŠAMAIS FINANSĒJUMS 2010.GADAM.....	41
3.PIELIKUMS	42
PĀRSKATS PAR EIROPAS SAVIENĪBAS POLITIKU INSTRUMENTU (2007.-2013.) FINANŠU LĪDZEKĻU APGUVI UZ 2009.GADA 30.NOVEMBRI UN 30.DECEMBRI.....	42

1. Ievads

Informatīvais ziņojums „Par 2009.gadā īstenotajiem aktīvajiem nodarbinātības un preventīvajiem bezdarba samazināšanas pasākumiem” (turpmāk – informatīvais ziņojums) izstrādāts, pamatojoties uz 2009.gada 16.septembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.630 "Grozījumi Latvijas ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas programmas ieviešanas rīcības plānā" (Ministru kabineta protokols Nr.56 67.§).

Informatīvā ziņojuma mērķis ir izvērtēt Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk – Aģentūra) 2009.gadā realizētos Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā noteiktos aktīvos nodarbinātības un preventīvos bezdarba samazināšanas pasākumus (turpmāk – nodarbinātības pasākumi), to efektivitāti, to veidu un apjoma atbilstību darba tirgus situācijai.

Atbilstoši Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likuma 6.panta pirmajai daļai valsts politiku bezdarba samazināšanas un bezdarbnieku, darba meklētāju un bezdarba riskam pakļauto personu atbalsta jomā īsteno Aģentūra, kura organizē un īsteno nodarbinātības pasākumus bezdarbniekiem, darba meklētājiem un bezdarba riskam pakļautām personām. Aģentūra sniedz vairākus pakalpojumus saviem klientiem – reģistrē bezdarbniekus un darba meklētājus, piešķir tiem statusu, sniedz konsultācijas par darba iespējām gan Latvijā, gan ārvalstīs, veic profesionālo prasmju un vēlmju noskaidrošanu, kā arī organizē aktīvos nodarbinātības un preventīvos bezdarba samazināšanas pasākumus.

Aktīvo nodarbinātības pasākumu galvenais mērķis ir sniegt atbalstu bezdarba situācijā nonākušam cilvēkam, veicinot personas konkurētspējas paaugstināšanos un personas ātrāku iesaisti darba tirgū.

Nodarbinātības pasākumu veidi ir noteikti Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likuma 3. un 3.¹ pantā, bet to detalizētāks apraksts minēts Ministru kabineta 2008.gada 10.marta noteikumos Nr.166 "Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenotāju izvēles principiem", kuros noteikta kārtība, kādā tiek īstenoti un organizēti nodarbinātības pasākumi.

2. Situācijas apraksts

2009.gada novembrī bezdarba līmenis (atbilstoši Eurostat metodoloģijai) Latvijā bija sasniedzis 22,3% - augstāko līmeni starp Eiropas Savienības (turpmāk – ES) dalībvalstīm. Tāpat arī reģistrētais bezdarba līmenis 2009.gada beigās ievērojami pieauga. Ja 2008.gada beigās reģistrētais bezdarba līmenis bija 7% (76 435 reģistrēti bezdarbnieki), 2009.gada 2.ceturkšņa beigās – 11,5% (129 269 reģistrēti bezdarbnieki), tad 2009.gada beigās reģistrētā bezdarba līmenis bija sasniedzis jau 16,0% (179 235 reģistrēti bezdarbnieki).

2009.gada pēdējā ceturkšņa laikā bija vērojams mazliet straujāks pieaugums, reģistrētajam bezdarba līmenim pieaugot no 13,2% līdz 16%, ko daļēji iespējams skaidrot ar to personu, kas jau bija zaudējuši cerību atrast darbu, vēlmi iesaistīties Aģentūras piedāvātajā pasākumā „Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās”, kura galvenais mērķis ir nodrošināt ar iztikas līdzekļiem tos bezdarbniekus, kas vairs nesaņem bezdarbnieka pabalstu.

Vienlaikus palielinās reģistrēto bezdarbnieku bezdarba ilgums, īpaši pieaugot to bezdarbnieku īpatsvaram, kuru bezdarba ilgums pārsniedz 1 gadu. Piemēram, to bezdarbnieku īpatsvars, kuri Aģentūras bija reģistrējušies no 1 gada līdz 3 gadiem, laika posmā no 2009.gada trešā ceturkšņa beigām līdz 2009.gada ceturtā ceturkšņa beigām pieauga no 8,5% līdz 10,4%.

No reģistrētā bezdarbnieku kopskaita 2009.gada novembra beigās 51,3% jeb 86 747 bezdarbnieku bija sievietes un 48,7% jeb 82 489 bezdarbnieki - vīrieši. Attiecībā uz sadalījumu pa izglītības līmeņiem novembra beigās lielākā daļa bezdarbnieku bija ar iegūtu profesionālo izglītību (36,9%), sekojot bezdarbniekiem ar vispārējo vidējo izglītību (27,8%). 2009.gada beigās, salīdzinot ar 2009.gada sākumu palielinājies bezdarbnieku ar iegūtu augstāko izglītību īpatsvars kopējā bezdarbnieku skaitā.

Sadalījumā pēc mērķa grupām, 2009.gada novembrī bija reģistrētas 7056 personas ar invaliditāti (4,2% no reģistrēto bezdarbnieku kopskaita), 24994 jaunieši vecuma grupā 15-24 gadi (14,8% no kopskaita) un 16506 personas pirmspensijas (pieci gadi pirms pensijas vecuma sasniegšanas) vecumā (9,8% no kopskaita).

Sadalījumā pa izglītības līmeņiem un vecuma grupām īpaši izteiktas apjoma ziņā ir divas grupas - jaunieši vecuma grupā 20-24 gadi ar vidējo izglītību un personas ar profesionālo izglītību vecuma grupā 45-49 gadi – abi šie rādītāji norāda uz augsta strukturālā bezdarba risku nākotnē.

Tajā pašā laikā darba devēju pieteikto brīvo darbavietu skaits ir ievērojami samazinājies no 17662 -2007.gada decembra beigās, līdz 3205- 2008.gada decembra beigās un 1389 - 2009.gada decembra beigās.

Kopējais Aģentūras pieteiktais plānotais darbavietu samazinājums 2009.gadā bija 19 769 darbavietas, no kurām 20,1% bija apstrādes rūpniecības nozarē, 19,4% valsts pārvaldē, 11% veselības un sociālajā aprūpē un 10,4% vairumtirdzniecības, mazumtirdzniecības, automobiļu un motociklu remonta nozarē. 2010.gada laikā lielāks darbavietu samazinājums sagaidāms tajās nozarēs un apakšnozarēs, kuras lielākā mērā vērstas uz valsts iekšējo patēriņu – tajā skaitā mazumtirdzniecības nozarē

un pakalpojumos, kā arī valsts pārvaldē, savukārt mazāks tajās, kas lielākā mērā vērstas uz eksportu.

3. 2009.gadā īstenotie nodarbinātības pasākumi

3.1. Profesionālā apmācība, pārkvalifikācija un kvalifikācijas paaugstināšana un neformālās izglītības ieguve

Veids: aktīvais nodarbinātības pasākums.

Pasākuma saturs:

- 1) profesionālās tālākizglītības programmu apguve, kas dod iespēju bezdarbniekiem iegūt profesionālo kvalifikāciju – bezdarbniekam izsniedz profesionālo kvalifikāciju apliecinājošu dokumentu (ilgst 1-6 mēnešus);
- 2) profesionālās pilnveides izglītības programmu apguve, kas bezdarbniekiem dod iespēju pilnveidot savu profesionālo meistarību un apgūt mainīgajām darba tirgus prasībām atbilstošas sistematizētas profesionālās zināšanas un prasmes. Bezdarbniekam izsniedz izglītību apliecinājošu dokumentu saskaņā ar profesionālās izglītības ieguvi regulējošajiem normatīvajiem aktiem (ilgst 1-6 mēnešus);
- 3) neformālās izglītības programmu apguve, kas ietver mainīgajām darba tirgus prasībām atbilstošu sistematizētu sociālo un profesionālo pamatprasmju apguvi - bezdarbniekam un darba meklētājam izsniedz programmā noteikto apliecību (ilgst 1-2 mēnešus).
- 4) pirmā un otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmu apguvi, kas dod iespēju bezdarbniekam iegūt augstāko izglītību. Bezdarbniekam izsniedz izglītību apliecinājošu dokumentu saskaņā ar izglītības ieguvi reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.

Finansējuma avots: valsts budžeta līdzekļi, Eiropas Sociālā fonda līdzekļi (darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.1.1.3.apakšaktivitātes "Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība" 1. un 2.kārta).

Finansējuma apmērs: 2009.gadā - 14 912 559 LVL (valsts budžeta līdzekļi, t.sk. līdzfinansējums Eiropas Sociālā fonda projektiem – 2 871 312 LVL, Eiropas Sociālā fonda līdzekļi 12 041 247 LVL).

Finansējums paredzēts pasākumu 'profesionālā apmācība, pārkvalifikācija un kvalifikācijas paaugstināšana', 'neformālās izglītības ieguve' (t.sk., elektroniskā apmācība), 'apmācība pie darba devēja' īstenošanai.

Finansējums paredzēts:

- 1) bezdarbnieku un darba meklētāju apmācības ietvaros īstenoto izglītības programmu izmaksu segšanai;
- 2) mācību un prakses vietas pielāgojumu veikšanai bezdarbniekiem, kuriem noteikta invaliditāte, atbilstoši ergoterapeita atzinumam, bet ne vairāk kā 500 latu apmērā par vienu mācību vai prakses vietu;

- 3) izdevumu segšanai par surdotulku, pavadoņu, ergoterapeitu un citu speciālistu pakalpojumiem pasākumos iesaistītajiem bezdarbniekiem, kuri atbilst kādai no Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā noteiktajām mērķa grupām;
- 4) profesionālo izglītības programmu kvalifikācijas eksāmenu un noslēguma pārbaudījumu izmaksām, organizējot tos akreditētos eksaminācijas centros;
- 5) izdevumu segšanai par tādu veselības pārbaūžu veikšanu pasākumos iesaistītajiem bezdarbniekiem un darba meklētājiem, kuras paredzētas normatīvajos aktos par obligātajām veselības pārbaudēm;
- 6) bezdarbnieku stipendijām 70 LVL apmērā par katru mācību mēnesi.

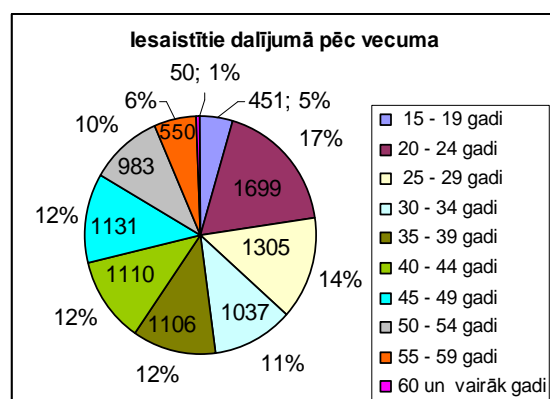
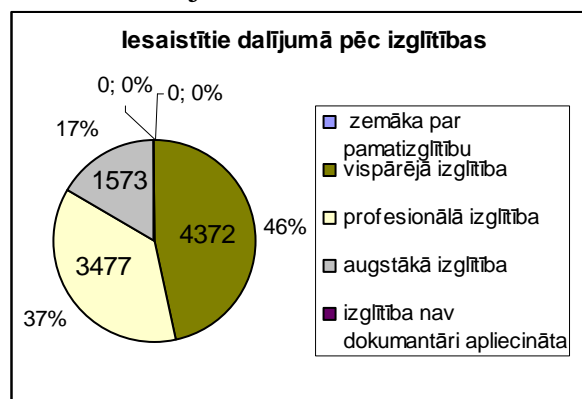
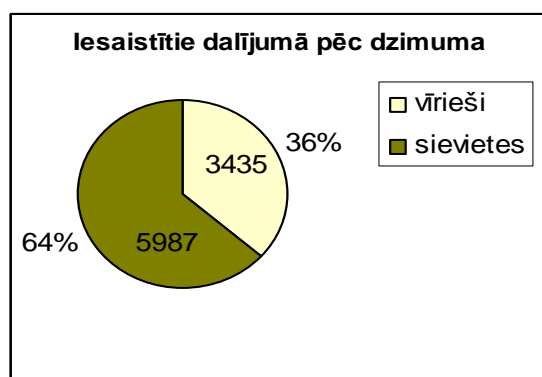
Pasākumā plānotais iesaistāmo skaits 2009.gadā: aptuveni 30 000 personas.

3.1.1. Profesionāla apmācība, pārkvalifikācija vai kvalifikācijas paaugstināšana

Pasākuma aprakstu skatīt 2.1.punktā.

Pasākumā līdz 30.11.2009. iesaistītas: 9 422 personas jeb 5,6% no reģistrētā bezdarbnieku skaita¹.

Informācija par pasākumā iesaistītajām personām dalījumā pēc dzimuma, izglītības, vecuma, iepriekšējās nodarbošanās skatāma zemāk esošajos attēlos.

Galvenās iepriekšējās nodarbošanās:

1.	Mazumtirdzniecības veikala pārdevējs
2.	Palīgstrādnieks
3.	Apkopējs
4.	Celtnieks
5.	Pavārs
6.	Pārdevējs konsultants
7.	Apsargs
8.	Šuvējs
9.	Grāmatvedis (4.līmeņa kvalifikācija)
10.	Grāmatvedis (3.līmeņa kvalifikācija)

¹ 30.11.2009. bija reģistrēti 169 236 bezdarbnieki.

LMzino_220110; Informatīvais ziņojums „Par 2009.gadā īstenotajiem aktīvajiem nodarbinātības un preventīvajiem bezdarba samazināšanas pasākumiem”

20 populārākās izglītības programmas, iesaistīto skaits projekta "Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība Latvijā" pasākuma 'Profesionālā apmācība, pārkvalifikācija un kvalifikācijas paaugstināšana' ietvaros, 01.01. - 30.11.2009.

Izglītības programma	Iesaistīto skaits	% no kopējā skaita
Apsardzes darbs	664	11,5
Mazumtirdzniecības veikala pārdevējs	515	8,9
Florists	394	6,8
Nagu kopšanas speciālists	376	6,5
Projektu vadīšana	344	6
Komercedarbības pamati	334	5,8
Pavārs	320	5,6
Grāmatvedis	280	4,9
Informācijas ievadīšanas operators	251	4,4
Lokmetinātājs ar mehan.iek.akt.gāzes vidē (MAG)	228	4

Izglītības programma	Iesaistīto skaits	% no kopējā skaita
Frizieris	200	3,5
Lietvedis	193	3,4
Grāmatvedība-kvalifikācijas paaugstināšana	180	3,1
Aprūpētājs	174	3
Apdares darbu strādnieks	164	2,8
Lokmetinātājs ar mehan.iek.inert.gāzes vidē (MIG)	159	2,8
Elektriķis	90	1,6
Konditors	83	1,4
Autokrāvēja vadītājs	77	1,3
Veikala kasieris	73	1,3

Izglītības programmas, iesaistīto skaits projekta "Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība Latvijā" pasākuma „Profesionālā elektroniskā apmācība (e-apmācība), nodrošinot profesionālo rehabilitāciju” ietvaros, 01.01. - 30.11.2009.

Izglītības programma	Iesaistīto skaits	% no kopējā skaita
Informācijas ievadīšanas operators (E-apmācība)	36	35
Informācijas ievadīšanas operators (E- apmācība invalīdiem)	31	30,1
Informācijas ievadīšanas operators (apmācība personām ar invaliditāti)	26	25,2
Lietvedis (E-apmācība invalīdiem)	10	9,7
Kopā:	103	

Pasākuma efektivitāte:

No tām personām, kuras pasākumu uzsākušas un pabeigušas 2009.gadā, 736 personas iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc dalības pasākumā. No tām personām, kas pasākumu uzsākušas 2008., 2009.gadā un pabeigušas 2009.gadā - 1 002 personas.

Pasākuma novērtējums:

Eiropas Sociālā fonda projekta "Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība Latvijā" ietvaros līdz 30.11.2009. par apmācības kvalitāti aptaujātas 661 mācību grupas jeb 2931 bezdarbnieki, no kuriem:

1) ar apmācības organizāciju:

- pilnībā apmierināti - 88,7% (2601);
- daļēji apmierināti – 10,0% (291);
- neapmierināti – 1,3% (39).

2) ar apmācības procesu:

- pilnībā apmierināti - 85,7% (2513);

- daļēji apmierināti - 11,7% (343);
- neapmierināti – 0,3% (8).

Bezdarbnieki snieguši sekojošus ierosinājumus un priekšlikumus: apmācībās iekļaut vairāk praktisko nodarbību; organizēt mācību kursus biežāk, lai nav tik ilgi jāgaida rindā; palielināt stipendijas/apmaksāt ceļa izdevumus; apmācības beigās vēlas iegūt kvalifikācijas apliecību; sastādīt tādas mācību programmas, lai pēc to apguves varētu uzsākt komercdarbību; jaunāku tehnisko aprīkojumu.

Eiropas Sociālā fonda projekta "Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība Latvijā" (2.kārtas projekts) ietvaros līdz 30.11.2009. par bezdarbnieku profesionālās apmācības procesa kvalitāti tika aptaujātas 91 apmācības grupas jeb 419 bezdarbnieki, no kuriem:

1) ar apmācības organizāciju

- pilnībā apmierināti – 85,9% (360);
- daļēji apmierināti – 14,1% (59);
- neapmierināto nav.

2) ar apmācības procesu

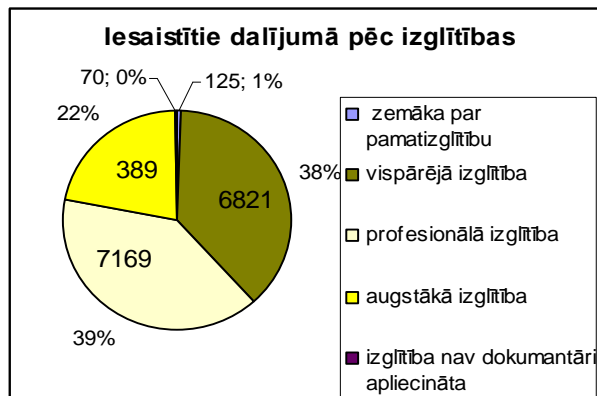
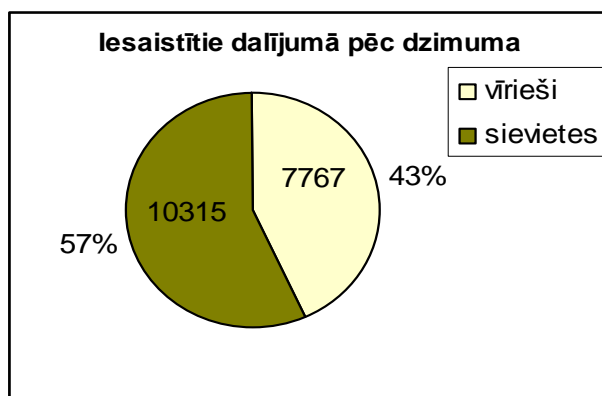
- pilnībā apmierināti – 83,3% (349);
- daļēji apmierināti – 16,5% (69);
- neapmierinātu nav.

Bezdarbnieki snieguši sekojošus ierosinājumus, priekšlikumus: paaugstināt stipendiju, nodrošināt vairāk informācijas presē un televīzijā par kursiem, vairāk sadarboties ar darba devējiem, lielāku stundu skaitu programmā, vairāk praktisko nodarbību, nodrošināt ar jaunāko, modernāko aprīkojumu praktiskajām nodarbībām, vēlme saņemt vairāk izdales materiālus, lai netērētu laiku uz pierakstiem, nodrošināt ar materiāli – tehniskajiem līdzekļiem.

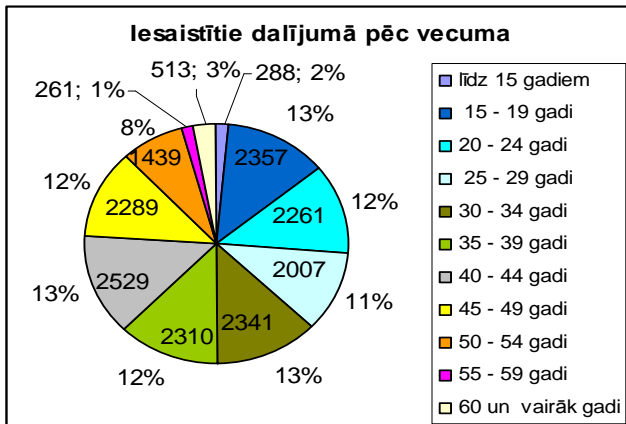
3.1.2. Neformālā izglītība

Pasākumā līdz 30.11.2009. iesaistītas: 18 082 personas jeb 10,7% no reģistrētā bezdarbnieku skaita².

Informācija par pasākumā iesaistītajām personām dalījumā pēc dzimuma, izglītības, vecuma, iepriekšējās nodarbošanās skatāma zemāk esošajos attēlos.

² 30.11.2009. bija reģistrēti 169 236 bezdarbnieki.

Galvenās iepriekšējās nodarbošanās:	
1.	Mazumtirdzniecības veikala pārdevējs
2.	Palīgstrādnieks
3.	Automobiļa vadītājs
4.	Celtnieks
5.	Apkopējs
6.	Šuvējs
7.	Pārdevējs konsultants
8.	Projekta vadītājs
9.	Noliktavas pārzinis
10.	Grāmatvedis (4.līmeņa kvalifikācija)

20 populārākās izglītības programmas, iesaistīto skaits projekta "Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība Latvijā" pasākuma „Neformālā izglītība” ietvaros, 01.01. - 30.11.2009.

Izglītības programma	Iesaistīto skaits	% no kopējā skaita
Datorzinības (bez priekšzināšanām)	2470	23
Angļu valoda (bez priekšzināšanām)	1841	17,2
Valsts valoda (trīs zināšanu līmeņi)	1566	13
B kategorijas autovadītājs	1192	11,1
C kategorijas autovadītājs	915	8,5
Datorzinības (ar priekšzināšanām, specifisku programmu apguve)	903	8,4
Angļu valodas profesionālā leksika (ar priekšzināšanām)	876	8,2
Projektu vadība (bez priekšzināšanām)	494	4,6
Ekskavatora vadītājs	384	3,6
E kategorijas autovadītājs	364	3,4

Izglītības programma	Iesaistīto skaits	% no kopējā skaita
D kategorijas autovadītājs	253	2,4
Vācu valoda (bez priekšzināšanām)	197	1,8
Aukles darbs	111	1
Praktiskais mārketing (pārdošanas prasmes)	76	0,7
Autokrāvēja vadītājs	73	0,7
B kat autovadītājs ar pārdošanas prasmēm	72	0,7
Traktortehnikas vadītājs	66	0,6
Projektu vadība (ar priekšzināšanām)	62	0,6
Corel Draw Graphics	48	0,4
Komercedarbība laukos (ESF piedāvājums)	37	0,3
Datacad (celtniecība - AutoCAD mērķa ekvivalents)	36	0,3

Pasākuma efektivitāte:

No tām personām, kuras pasākumu uzsākušas un pabeigušas 2009.gadā, 1 755 personas iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc dalības pasākumā. No tām personām, kas pasākumu uzsākušas 2008., 2009.gadā un pabeigušas 2009.gadā - 1 967 personas.

Pasākuma novērtējums:

Aģentūras veiktajās pārbaudes izglītības programmu un kvalifikācijas prakses īstenošanas vietās 2009.gadā sastādīti 553 akti par neformālās izglītības programmu norises un profesionālo un sociālo pamata prasmju apguves kvalitāti. Būtiskas neatbilstības, kuru rezultātā laužts līgums ar izglītības iestādi, nav konstatētas. Autoskolās konstatēti gadījumi, kad nav pieejamas braukšanas kartes, radušās

domstarpības par atvēlēto stundu skaitu braukšanai, angļu valodas programmās nepietiekams mācību līdzekļu skaits, netiek nodrošinātas grāmatas. Minēto neatbilstību novēršanai izglītības iestādēm pārbaudes aktos noteikti uzdevumi un noteikti uzdevumu izpildes termiņi.

3.1.3. Apmācība pie darba devēja

Veids: aktīvais nodarbinātības pasākums.

Pasākuma saturs: ietver darba iemaņu un profesionālo prasmju atjaunošanu (ilgst līdz 3 mēnešiem) un jaunas profesijas ieguvei (ilgst līdz 6 mēnešiem). Apmācību organizē darba devējam vajadzīgā speciālista sagatavošanai, ja darbībai noteiktajā profesijā nav nepieciešams valsts atzīts izglītības dokuments vai bezdarbnieks ir ieguvis profesionālo kvalifikāciju, bet zaudējis darba iemaņas un profesionālās prasmes. Darba devējs pēc apmācības noorganizēšanas uzņemas saistības pieņemt darbā bezdarbnieku vismaz uz 6 mēnešiem.

Finansējums paredzēts:

- 1) pasākumos iesaistīto bezdarbnieku ikmēneša mācību pabalstam. Dotāciju bezdarbniekam piešķir 50 % apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas;
- 2) praktisko apmācību izdevumiem 300 latu apmērā darba iemaņu un prasmju atjaunošanai (līdz trim mēnešiem), kā arī 600 latu apmērā apmācībai jaunas profesijas ieguvei (līdz sešiem mēnešiem);
- 3) pasākumos iesaistīto bezdarbnieku darba vadītāju ikmēneša darba algai. Dotāciju piešķir valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmērā;
- 4) mācību un prakses vietas pielāgojumu veikšanai bezdarbniekiem, kuriem noteikta invaliditāte, atbilstoši ergoterapeita atzinumam, bet ne vairāk kā 500 latu apmērā par vienu mācību vai prakses vietu;
- 5) izdevumu segšanai par surdotulku, pavadonu, ergoterapeitu un citu speciālistu pakalpojumiem pasākumos iesaistītajiem bezdarbniekiem, kuri atbilst kādai no Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā noteiktajām mērķa grupām;
- 6) izdevumu segšanai par tādu veselības pārbaūžu veikšanu pasākumos iesaistītajiem bezdarbniekiem un darba meklētājiem, kuras paredzētas normatīvajos aktos par obligātajām veselības pārbaudēm.

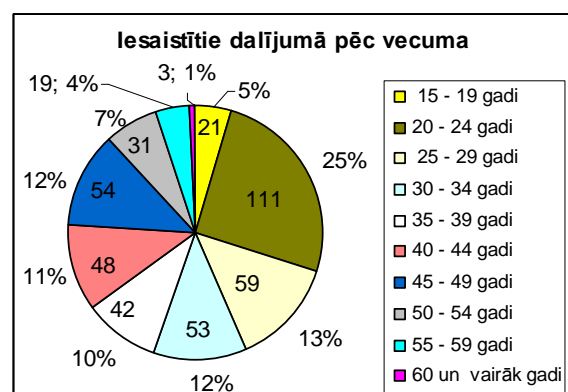
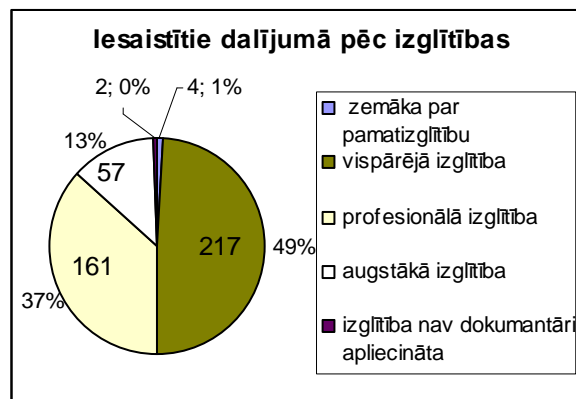
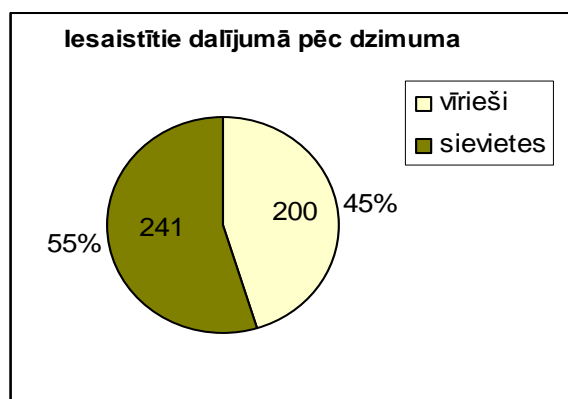
Pasākumā plānotais iesaistāmo skaits 2009.gadā: aptuveni 460 personas.

Pasākumā līdz 30.11.2009. iesaistīta: 441 persona jeb 0,26% no reģistrētā bezdarbnieku skaita³.

Informācija par pasākumā iesaistītajām personām dalījumā pēc dzimuma, izglītības, vecuma, iepriekšējās nodarbošanās skatāma zemāk esošajos attēlos.

³ 30.11.2009. bija reģistrēti 169 236 bezdarbnieki.

LMzino_220110; Informatīvais ziņojums „Par 2009.gadā īstenotajiem aktīvajiem nodarbinātības un preventīvajiem bezdarba samazināšanas pasākumiem”

Galvenās iepriekšējās nodarbošanās:

1.	Palīgstrādnieks
2.	Mazumtirdzniecības veikala pārdevējs
3.	Apkopējs
4.	Automobiļa vadītājs
5.	Celtnieks
6.	Pavārs
7.	Pārdevējs konsultants
8.	Biroja administrators
9.	Pavāra palīgs
10.	Stelļu operators

20 populārākās izglītības programmas, iesaistīto skaits pasākuma „Apmācība pie darba devēja” ietvaros, 01.01. - 30.11.2009.

Izglītības programma	Iesaistīto skaits	% no kopējā skaita
Aprūpētājs	24	5,4
Taksometra vadītājs ar tūristu pavadoņa prasmēm	20	4,5
Telefonists	18	4,1
Pavārs	13	2,9
Projekta vadītāja asistents	10	2,3
Apmetējs	9	2
Koksnes zāģēšanas operators	9	2
Pavāra palīgs	8	1,8
Pavārs	8	1,8
Stelļu operators	8	1,8
Apdares darbu strādnieks	7	1,6

Izglītības programma	Iesaistīto skaits	% no kopējā skaita
Klientu apkalpošanas operators	7	1,6
Koksnes šķīrotājs	7	1,6
Lietvedis	7	1,6
Metāla konstrukciju atslēdznieks	7	1,6
Administrators	6	1,4
Grāmatvedības uzskaitvedis	6	1,4
Klientu konsultants	6	1,4
Laukstrādnieks	6	1,4
Mazumtirdzniecības veikala pārdevējs	6	1,4

Pasākuma efektivitāte:

No tām personām, kuras pasākumu uzsākušas un pabeigušas 2009.gadā, 137 personas iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc dalības pasākumā. No tām personām, kas pasākumu uzsākušas 2008., 2009.gadā un pabeigušas 2009.gadā - 145 personas.

Pasākuma novērtējums:

Šī pasākuma darbiekārtošanās skaitu, ietekmē arī pasākuma organizēšanas nosacījums, kas paredz darba devējam pēc apmācības noorganizēšanas uzņemties saistības pieņemt darbā bezdarbnieku vismaz uz 6 mēnešiem.

Eiropas Sociālā fonda projekta "Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība Latvijā" apmācības pie darba devēja ietvaros aptaujāti 306 apmācībā iesaistītie bezdarbnieki, no kuriem

- 1) ar apmācības organizāciju:
 - pilnībā apmierināti 97% (297);
 - daļēji apmierināti - 3% (9);
 - neapmierināto nav.
- 2) ar apmācības procesu:
 - pilnībā apmierināti 79% (242);
 - daļēji apmierināti - 4% (12),
 - neapmierināto nav.

Bezdarbnieki snieguši sekojošus ierosinājumus un priekšlikumus: garāku apmācību laiku; neatdalīt teorētisko apmācību no praktiskās; pagarināt apmācības laiku, lai profesiju varētu apgūt pamatīgāk; palielināt stipendijas līdz minimālās algas apmēram, rast iespēju, lai darba devējs varētu veikt piemaksu par darbu; apmācības beigās vēlas iegūt kvalifikācijas apliecību; stimulēt uzņēmumus piedalīties šāda veida apmācībā.

3.2. *Algotie pagaidu darbi*

Veids: aktīvais nodarbinātības pasākums.

Pasākuma saturs: valsts līdzfinansētā bezdarbnieku nodarbināšana darba devēju piedāvātos nekvalificētos vai mazkvalificētos darbos, kas ilgstošā bezdarba periodā veicina bezdarbnieku darba iemaņu atjaunošanu un rada sociālu labumu sabiedrībai – bezdarbnieku iesaista uz laiku līdz 6 mēnešiem, piešķirot dotāciju darba devējam valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmērā. Algotos pagaidu darbos iesaista bezdarbniekus, īpaši Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā noteikto mērķa grupu bezdarbniekus, kas vēlas strādāt, bet dažādu iemeslu dēļ nevar atrast piemērotu pastāvīgu darbu.

Finansējuma avots: valsts budžeta līdzekļi.

Finansējuma apmērs: 2009.gadā – 3 541 612 LVL.

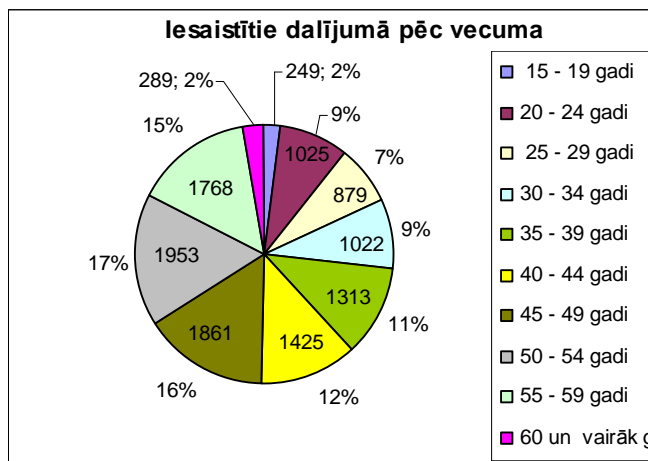
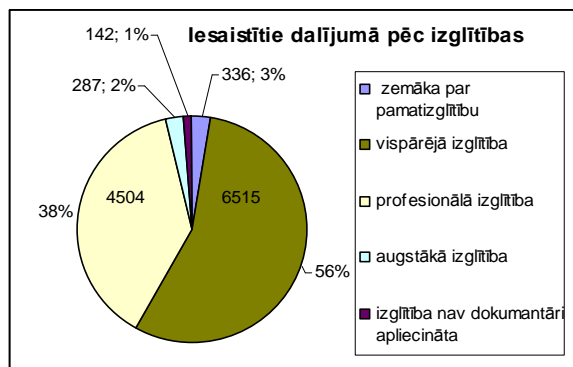
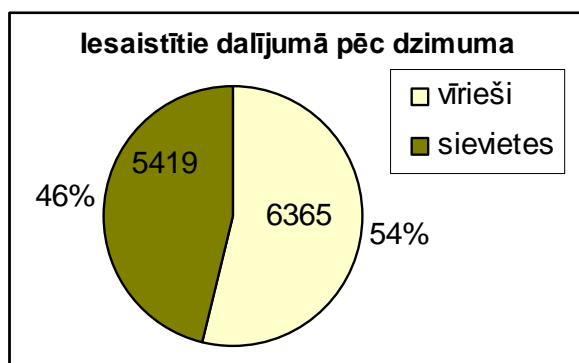
Pasākumā plānotais iesaistāmo skaits 2009.gadā: aptuveni 11 137 personas.

Pasākumā līdz 30.11.2009. iesaistīti: 11 784 bezdarbnieki jeb 7% no reģistrētā bezdarbnieku skaita⁴.

Informācija par pasākumā iesaistītajām personām dalījumā pēc dzimuma, izglītības, vecuma, iepriekšējās nodarbošanās skatāma zemāk esošajos attēlos.

⁴ 30.11.2009. bija reģistrēti 169 236 bezdarbnieki.

LMzino_220110; Informatīvais ziņojums „Par 2009.gadā īstenotajiem aktīvajiem nodarbinātības un preventīvajiem bezdarba samazināšanas pasākumiem”

Galvenās iepriekšējās nodarbošanās:

1.	Palīgstrādnieks
2.	Mazumtirdzniecības veikala pārdevējs
3.	Apkopējs
4.	Gadījuma darbu strādnieks
5.	Kurinātājs
6.	Sētnieks
7.	Celtnieks
8.	Traktora vadītājs
9.	Automobiļa vadītājs;
10.	Pavārs

Pasākuma novērtējums:

Aptaujā, kas veikta laika posmā no 2009.gada 4.jūlija līdz 31.augustam, respondenti pasākuma lietderību vērtējuši, uzsverot, ka galvenokārt ieguvums ir: materiālais atbalsts, praktiskās iemaņas un palīdzība atrast pastāvīgu darbu.

3.3. Pasākumi noteiktām personu grupām

Veids: aktīvais nodarbinātības pasākums.

Pasākuma saturs: paredz bezdarbnieku nodarbināšanu valsts līdzfinansētās darba vietās, lai palīdzētu bezdarbniekiem izprast darba tirgus prasības, veicinātu mērķa grupu bezdarbnieku iekļaušanos sabiedrībā un iekārtošanos pastāvīgā darbā. Pasākumā iesaista mērķu grupas (ilgums līdz 1 gadam), kas noteiktas 2008.gada 6.augusta Regulā (EK) Nr.800/2008, kas atzīst noteiktas atbalsta kategorijas par samērīgām ar kopējo tirgu, piemērojot Līguma 87. un 88.pantu (vispārējā grupu atbrīvojuma regula) un bezdarbniekus, kurām noteikta invaliditāte (pasākumā iesaista līdz 2 gadiem).

Finansējuma avots: valsts budžeta līdzekļi, Eiropas Sociālā fonda līdzekļi (darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.4.1.1.2.apakšaktivitāte "Atbalstītās nodarbinātības pasākumi mērķgrupu bezdarbniekiem").

Finansējuma apmērs: 2009.gadā – 2 365 794 LVL, (valsts budžeta līdzekļi, t.sk. līdzfinansējums Eiropas Sociālā fonda projektiem - 1 925 065 LVL, Eiropas Sociālā fonda līdzekļi – 440 729 LVL).

Finansējums paredzēts:

- 1) Darba devējiem, kas nodarbina bezdarbniekus, kuriem noteikta invaliditāte, nodrošina:
 - a) ikmēneša darba algas dotāciju darbā pieņemtajiem bezdarbniekiem, kuriem noteikta invaliditāte. Dotācija nav mazāka par valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēru;
 - b) ikmēneša darba algas dotāciju darba vadītājiem, kas strādā ar darbā pieņemtajiem bezdarbniekiem, kuriem noteikta invaliditāte. Dotāciju piešķir 50 % apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēra;
 - c) vienreizēju dotāciju iekārtu un aprīkojuma iegādei, kā arī tehnisko palīgglīdzekļu izgatavošanai un iegādei, lai pielāgotu darba vietas darbā pieņemtajiem bezdarbniekiem, kuriem noteikta invaliditāte. Dotāciju piešķir atbilstoši darba devēja iesniegtajai darba vietas pielāgošanas tāmēi, kura atbilst ergoterapeita atzinumam, bet ne vairāk kā 500 latu apmērā par vienas darba vietas pielāgošanu;
 - d) surdotulku, pavadonu, ergoterapeitu un citu speciālistu pakalpojumu izmaksām, ja tie sniegti, lai nodarbinātu bezdarbniekus, kuriem noteikta invaliditāte;
 - e) izdevumu segšanai par veselības pārbaužu veikšanu bezdarbniekiem, kuriem noteikta invaliditāte, ja tās paredzētas normatīvajos aktos par obligātajām veselības pārbaudēm.
- 2) Darba devējiem, kuri nodarbina nelabvēlīgākā situācijā esošos darbiniekus, aģentūra pasākumu īstenošanas laikā nodrošina finanšu atbalstu darbinieku ikmēneša darba algai. Finanšu atbalstu ikmēneša dotācijas veidā piešķir 50 % apmērā no algu izmaksām viena gada laikā. Ikmēneša dotācija nedrīkst pārsniegt valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēru.

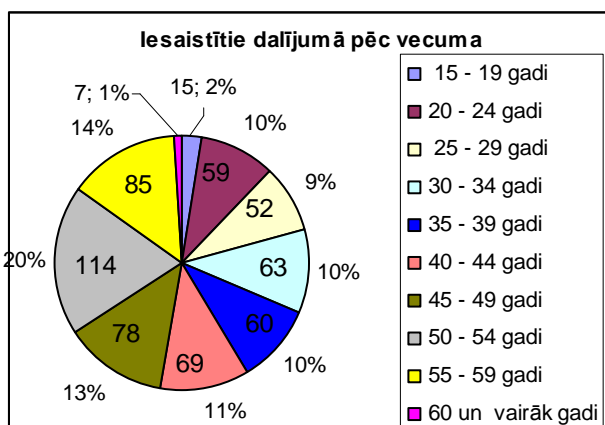
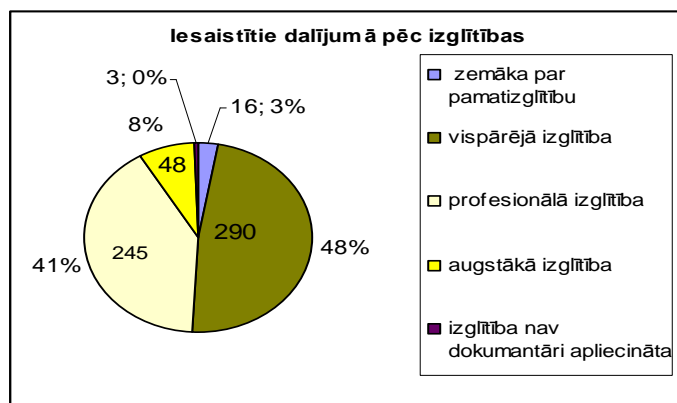
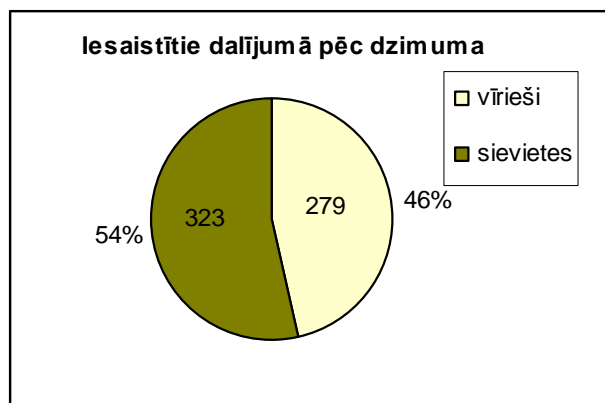
Pasākumā plānotais iesaistāmo skaits 2009.gadā: aptuveni 1805 personas.

Pasākumā līdz 30.11.2009. iesaistīti: 602 bezdarbnieki jeb 0,36% no reģistrētā bezdarbnieku skaita⁵.

Informācija par pasākumā iesaistītajām personām dalījumā pēc dzimuma, izglītības, vecuma, iepriekšējās nodarbošanās skatāma zemāk esošajos attēlos.

⁵ 30.11.2009. bija reģistrēti 169 236 bezdarbnieki.

LMzino_220110; Informatīvais ziņojums „Par 2009.gadā īstenotajiem aktīvajiem nodarbinātības un preventīvajiem bezdarba samazināšanas pasākumiem”

Galvenās iepriekšējās nodarbošanās:

1.	Palīgstrādnieks
2.	Mazumtirdzniecības veikala pārdevējs
3.	Automobiļa vadītājs
4.	Pavārs
5.	Šuvējs
6.	Apkopējs
7.	Celtnieks
8.	Kurinātājs
9.	Traktora vadītājs
10.	Apsargs

Pasākuma efektivitāte:

No tām personām, kuras pasākumu uzsākušas un pabeigušas 2009.gadā, 8 personas iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc dalības pasākumā. No tām personām, kas pasākumu uzsākušas 2008., 2009.gadā un pabeigušas 2009.gadā - 549 personas.

Pasākuma novērtējums: Aptauja veikta laika posmā no 2009.gada 4.jūlija līdz 31.augustam. Aptaujas rezultātā par pasākumu „Pasākumi noteiktām personu grupām” lielākā daļa respondentu apliecināja pasākuma lietderību. Vislielākais pasākuma lietderību apliecinājušo respondentu skaits ir Latgales reģionā.

3.4.Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi

Veids: aktīvais nodarbinātības pasākums.

Pasākuma saturs: vērsti uz bezdarbnieku, darba meklētāju un bezdarba riskam pakļauto personu konkurētspējas veicināšanu darba tirgū un ietver individuālas konsultācijas un grupu nodarbības (kursus, seminārus, lekcijas, konsultācijas un citas nodarbības) darba meklēšanas metožu apguvei, psiholoģiskajam atbalstam un darba tirgum nepieciešamo pamatprasmju un iemaņu apguvei, tai skaitā darba tiesisko attiecību veidošanā, darba tiesībās un darba aizsardzībā.

Finansējuma avots: valsts budžeta līdzekļi.

Finansējuma apmērs: 2009.gadā – 327 024 LVL

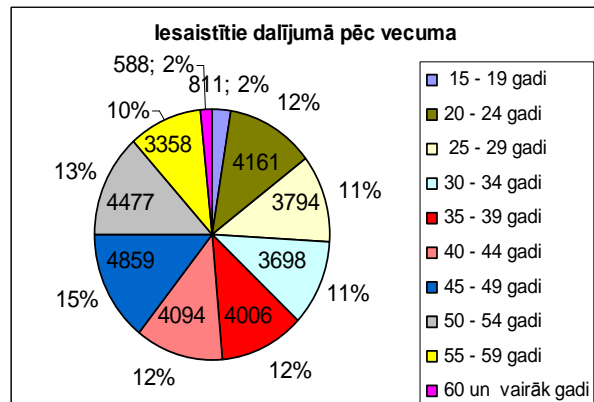
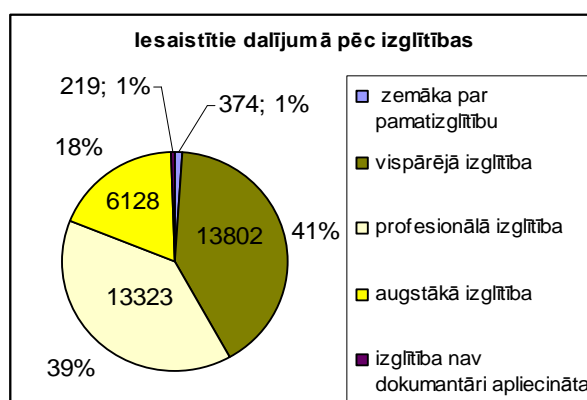
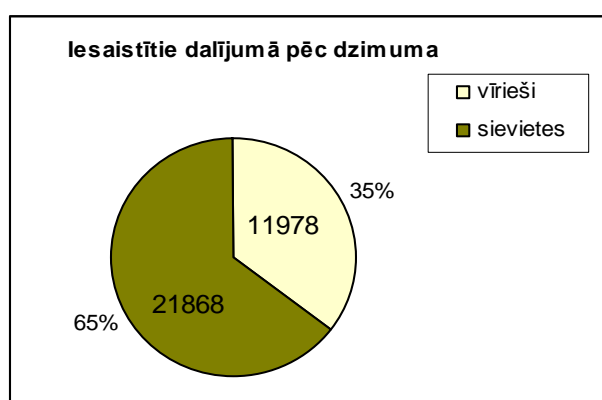
Finansējums paredzēts:

- 1) izdevumu segšanai par grupu nodarbību organizēšanu, izvēloties pasākuma īstenotāju;
- 2) izdevumu segšanai par izvēlēto ekspertu un konsultantu sniegtajām individuālajām konsultācijām;
- 3) izdevumiem telpu nomai un izdales materiāliem, grupu nodarbību un individuālo konsultāciju nodrošināšanai.

Pasākumā plānotais iesaistāmo skaits 2009.gadā: aptuveni 37 164 personas.

Pasākumā līdz 30.11.2009. iesaistītas: 33 846 personas jeb 20% no reģistrētā bezdarbnieku skaita⁶.

Informācija par pasākumā iesaistītajām personām dalījumā pēc dzimuma, izglītības, vecuma, iepriekšējās nodarbošanās skatāma zemāk esošajos attēlos.

Pasākuma efektivitāte:

No tām personām, kuras pasākumu uzsākušas un pabeigušas 2009.gadā, 3 289 personas iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc dalības pasākumā.

Pasākuma novērtējums: Veicot klientu aptauju 2009. gadā 81% respondentu norādīja Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumus par lietderīgu pakalpojuma veidu. Savukārt 2008.gada aptaujā respondenti norādīja konkrētus ieguvumus Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumu ietvaros: noderīgas zināšanas - 75%, praktiskās iemaņas – 35%, palīdzība atrast darbu – 24%.

⁶ 30.11.2009. bija reģistrēti 169 236 bezdarbnieki.

LMzino_220110; Informatīvais ziņojums „Par 2009.gadā īstenotajiem aktīvajiem nodarbinātības un preventīvajiem bezdarba samazināšanas pasākumiem”

3.5. Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās

Veids: aktīvais nodarbinātības pasākums.

Pasākuma saturs: smagas ekonomiskās krīzes apstākļos ar iztikas līdzekļiem nodrošināt tos, kas ir visnelabvēlīgākajā materiālajā situācijā, sniedzot iespēju iesaistīties sabiedrībai derīgos, mazkvalificētos fiziska rakstura darbos. Lai īstenotu pasākumu, pašvaldības, arī sadarbojoties ar nevalstiskajām organizācijām, no jauna izveido darba praktizēšanas vietas uz 6 mēnešiem. Darba praktizēšanā iesaista reģistrētos bezdarbniekus, kuri nesaņem bezdarbnieka pabalstu, bezdarbnieki pasākumā var iesaistīties pēc izvēles no 2 nedēļām līdz 6 mēnešiem (kopējam dalības laikam gadā nepārsniedzot 6 mēnešus).

Finansējums paredzēts:

- 1) pasākumos iesaistīto bezdarbnieku ikmēneša darba praktizēšanas stipendijām. Dotāciju bezdarbniekam piešķir 100 latu apmērā par viena mēneša darba dienām;
- 2) darba praktizēšanai nepieciešamā inventāra iegādei/nomai pašvaldībām (ne vairāk kā 80 Ls uz vienu darba praktizēšanas vietu sešu mēnešu periodā) un transporta izdevumiem darba praktizēšanas laikā atbilstoši pašvaldības iesniegtajiem izdevumus pamatojošiem dokumentiem, bet ne vairāk kā ne vairāk kā 40,80 Ls uz vienu darba praktizēšanas vietu sešu mēnešu periodā;
- 3) pasākumos iesaistīto bezdarbnieku darba vadītāju ikmēneša atlīdzībai. Dotāciju piešķir 180 latu apmērā par kalendāra mēnesi, ja darba prakses vadītāja pārraudzībā ir ne mazāk kā 30 bezdarbnieku, sedzot arī darba devēja daļu sociālās apdrošināšanas iemaksās. Ja darba prakses vadītāja pārraudzībā ir mazāk par 30 bezdarbniekiem, dotāciju aprēķina proporcionāli pārraugāmo bezdarbnieku skaitam, ņemot vērā, ka dotācija par vienu bezdarbnieku ir trīs lati par kalendāra mēnesi;
- 4) vienam darba praktizēšanas vietu organizētājam pašvaldībā ikmēneša atlīdzībai. Dotāciju piešķir 90 latu apmērā par kalendāra mēnesi;
- 5) izdevumu segšanai par veselības pārbaūžu veikšanu pasākumos iesaistītajiem bezdarbniekiem;
- 6) nelaimes gadījumu apdrošināšanai.

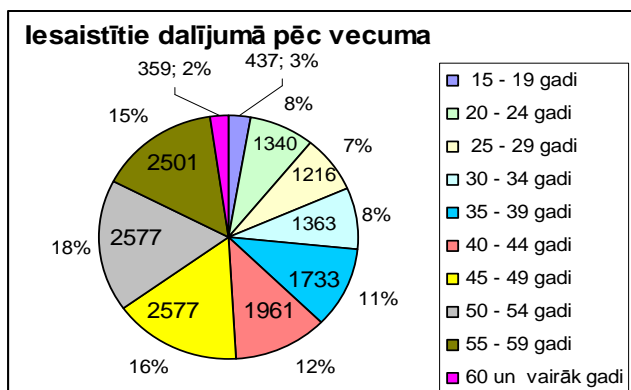
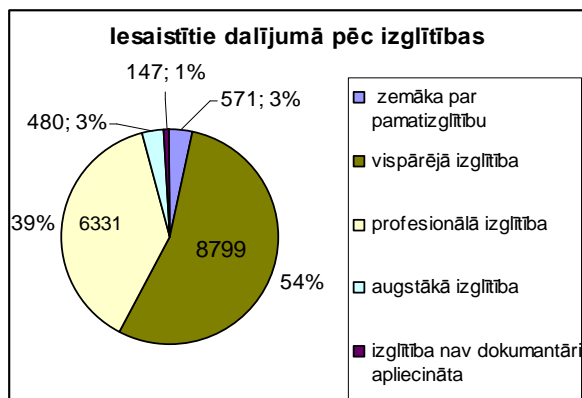
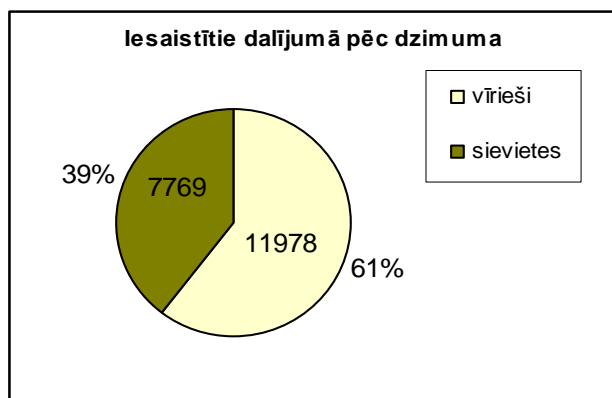
Finansējuma avots: valsts budžeta līdzekļi, Eiropas Sociālā fonda līdzekļi (darbības programmas “Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma 1.3.1.5.aktivitātes “Vietējo nodarbinātības veicināšanas pasākumu plānu ieviešanas atbalsts” pirmā kārtā).

Finansējuma apmērs: 2009.gadā – 8 053 600 LVL, (valsts budžeta līdzekļi, t.sk. līdzfinansējums Eiropas Sociālā fonda projektiem – 1 208 040 LVL, Eiropas Sociālā fonda līdzekļi – 6 845 560 LVL).

Pasākumā plānotais iesaistāmo skaits: 18 062 bezdarbnieki 2009.gadā.

Pasākumā līdz 30.11.2009. iesaistītas: 16 328 personas jeb 9,6% no reģistrētā bezdarbnieku kopskaita⁷ (18,5% no reģistrētajiem bezdarbniekiem, kas nesāņem bezdarbnieka pabalstu).

Informācija par pasākumā iesaistītajām personām dalījumā pēc dzimuma, izglītības, vecuma, iepriekšējās nodarbošanās skatāma zemāk esošajos attēlos.

Galvenās iepriekšējās nodarbošanās:

1.	Palīgstrādnieks
2.	Mazumtirdzniecības veikala pārdevējs
3.	Apkopējs
4.	Celtnieks
5.	Gadījuma darbu strādnieks
6.	Sētnieks
7.	Kurinātājs
8.	Kokapstrādes operators
9.	Automobiļa vadītājs
10.	Krāvējs

Pasākuma novērtējums:

Kopā ir veikta 41 pārbaude, kuru laikā tika pārbaudītas 699 darba praktizēšanas vietas (visas atbilst projekta nosacījumiem) un aptaujāti 659 bezdarbnieki, no kuriem:

- apmierināti ar pasākumu – 89,8% (592);
- daļēji apmierināti ar pasākumu (biežākās lietas, kas nepatīk: kavējas stipendijas, slikti darba rīki vai to trūkums) – 8,8% (58);
- nav apmierināti ar pasākumu – 1,4% (9).

Bezdarbnieku minētās pasākuma ieviešanas nepilnības ir skaidrojamas ar pasākuma ieviešanu steidzamības kārtā. Piemēram, kavēšanās ar stipendiju izmaksu ir saistīta ar neatbilstoši aizpildītu dokumentāciju (rēķinu par pārskata periodā darba praktizēšanā iesaistīto bezdarbnieku stipendijām, aktu par darba praktizēšanas īstenošanu „Darba laika uzskaites tabele” u.c.), kas pašvaldībām ir jāiesniedz Aģentūrai. Tā kā šis pasākums ir jauns, pašvaldības, gatavojot atskaišu dokumentus par pasākuma

⁷ 30.11.2009. bija reģistrēti 169 236 bezdarbnieki.

īstenošanu, tajos pieļauj kļūdas un nepilnības. Aģentūras speciālisti pārbauda pašvaldību iesniegtos aktus un rēķinus, un kļūdu gadījumā konsultē pašvaldības darbiniekus un lūdz tās labot un iesniegt dokumentus atkārtoti, lai nodrošinātu pēc iespējas ātrāku stipendiju izmaksu. Attiecībā uz darba rīkiem 2009.gadā pašvaldībām pašām vajadzēja veikt iepirkumu.

3.6. Pasākumi komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai

Veids: aktīvais nodarbinātības pasākums.

Pasākuma saturs: konsultatīvie un finanšu atbalsta pasākumi, kas palīdz bezdarbniekiem ar iepriekšēju sagatavotību un ievirzi komercdarbības veikšanā uzsākt komercdarbību vai pašnodarbinātību un veiksmīgi darboties izvēlētajā jomā ne mazāk kā divus gadus. Bezdarbniekiem pasākuma laikā tiek nodrošinātas konsultācijas biznesa plāna sagatavošanā, kā arī biznesa plāna īstenošanā pirmajā saimnieciskās darbības gadā.

Finansējuma avots: valsts budžeta līdzekļi.

Finansējuma apmērs: 2009.gadā- 237 781 LVL

Finansējums paredzēts:

- 1) izdevumu segšanai par ekspertu un konsultantu pakalpojumiem, kas sniegti pasākumos iesaistītajiem bezdarbniekiem biznesa plānu sagatavošanā un īstenošanā;
- 2) komercdarbības dotācijai bezdarbniekiem, ar kuriem aģentūra noslēgusi līgumu par biznesa plāna īstenošanu. Dotācijas apmērs viena biznesa plāna īstenošanai nepārsniedz 4000 latu;
- 3) dotācijām tādu bezdarbnieku ikmēneša ienākumiem biznesa plāna īstenošanas sākumposmā (pirmajos sešos mēnešos), ar kuriem aģentūra noslēgusi līgumu par biznesa plāna īstenošanu. Ikmēneša dotāciju bezdarbniekam piešķir valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmērā.

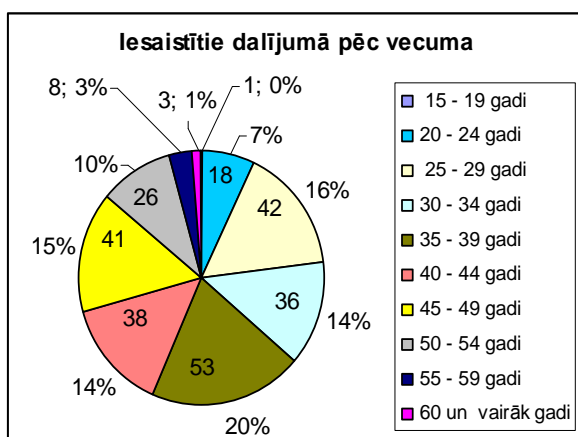
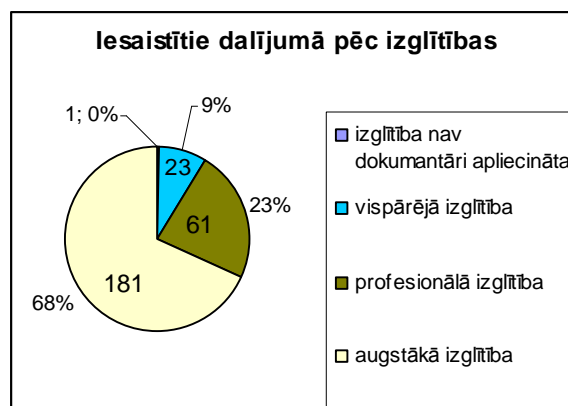
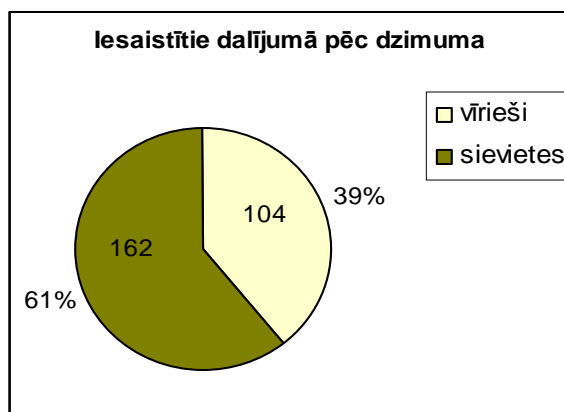
Pasākumā plānotais iesaistāmo skaits 2009.gadā: aptuveni 270 personas.

Pasākumā līdz 30.11.2009. iesaistītas: 266 personas jeb 0,16% no reģistrētā bezdarbnieku skaita⁸.

Informācija par pasākumā iesaistītajām personām dalījumā pēc dzimuma, izglītības, vecuma, iepriekšējās nodarbošanās skatāma zemāk esošajos attēlos.

⁸ 30.11.2009. bija reģistrēti 169 236 bezdarbnieki.

LMzino_220110; Informatīvais ziņojums „Par 2009.gadā īstenotajiem aktīvajiem nodarbinātības un preventīvajiem bezdarba samazināšanas pasākumiem”

Galvenās iepriekšējās nodarbošanās:	
1.	Projekta vadītājs
2.	Galvenais grāmatvedis
3.	Grāmatvedis (4.līm.kvalifikācija)
4.	Pārdevējs konsultants
5.	Palīgstrādnieks
6.	Mazumtirdzniecības veikala pārdevējs
7.	Grāmatvedis (3.līm.kvalifikācija)
8.	Klientu apkalpošanas speciālists
9.	Pārdošanas speciālists

No 266 personām, kas saņēmuši konsultācijas biznesa plāna sagatavošanā un izstrādājuši biznesa plānus, labākie 80 biznesa plāni tika atbalstīti un tiem tika piešķirtas dotācijas biznesa plāna īstenošanai.

2009.gadā atbalstīto 80 biznesa plānu jomas:

tekstilrūpniecība, rokdarbu izgatavošana, tirdzniecība, autoservisa pakalpojumi, amatniecība, izšūšanas pakalpojumi, grāmatvedības pakalpojumi, medicīniskā rehabilitācija, sabiedriskā ēdināšana, biohumusa ieguve, māksla, izklaide, atpūta, vides dizains, friziera pakalpojumi, velo, moto, auto remonts, keramika, mākslas salons (dekorāciju veidošana), ādas māksliniecisko priekšmetu izgatavošanas darbnīca, ekoloģiskā mēslojuma ražošana, internetveikala izveide, attīstošo rotaļlietu ražošana, ārpakalpojuma sniedzējs darba aizsardzības jomā, galdniecība, tirdzniecība un sadzīves iekārtu remonts, amatnieku darinājumu, suvenīru veikals, trenažieru zāles izveidošana, stropu izgatavošana, koka mēbeļu izgatavošana, alternatīva kurināmā ražošana, fotostudijas izveidošana, mediju reklāmas pakalpojumi, bērnu frizētavas, rotaļu istabas izveidošana, bērnu svētku organizēšana, automobiļu un sadzīves tehnikas likvidācija, plastmasas izstrādājumu ražošana, ergoaudita pakalpojumu sniegšana, veterinārā privātp prakse, šūšanas pakalpojumi, tūrisma pakalpojumi, radošo ideju darbnīca, mākslas priekšmetu un suvenīru izgatavošana pēc pasūtījuma, amatniecība, kokgriezumu izstrādājumu izgatavošana, tirdzniecība, amatniecības pakalpojumi un apmācība, video, foto pakalpojumi, konsultāciju sniegšana (būvniecības un juridiskajos jautājumos).

Pasākuma novērtējums:

LMzino_220110; Informatīvais ziņojums „Par 2009.gadā īstenotajiem aktīvajiem nodarbinātības un preventīvajiem bezdarba samazināšanas pasākumiem”

Pasākuma ietvaros tika veikta aptauja. Lielākā daļa respondentu informāciju par pasākumu ieguvuši no draugiem/paziņām vai arī no masu medijiem (prese, radio, televīzija). Lielākā daļa respondentu pasākuma lietderīgu novērtēja kā ļoti augstu. Pasākuma teorētiskās un praktiskās daļas kvalitāte (konsultantu un ekspertu pakalpojumi) respondentus pilnībā apmierina. Aģentūras darbinieku konsultēšanas prasmes par pasākumu aptaujātie novērtēja pozitīvi.

3.7. Kompleksie atbalsta pasākumi

Pasākuma saturs: psiholoģiskā, konsultatīvā un nodarbinātības atbalsta pasākumi bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā noteikto mērķa grupu bezdarbniekiem, kuriem ir konstatēti īpaši sociālās atstumtības riski (piemēram, invaliditāte, zems izglītības līmenis (iegūta tikai pamatizglītība vai izglītība, kas zemāka par pamatizglītību), kaitīgi ieradumi vai atkarības) – personības problēmu un atkarības problēmu risināšanai, kā arī motivācijas un noturības stiprināšanai, lai veicinātu minēto bezdarbnieku iekļaušanos darba tirgū (dalība pasākumā līdz 2 gadiem).

Finansējuma avots: valsts budžeta līdzekļi, Eiropas Sociālā fonda līdzekļi (darbības programmas “Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma 1.4.1.1.1.apakšaktivitāte “Kompleksi atbalsta pasākumi iedzīvotāju integrēšanai darba tirgū”).

Finansējuma apmērs: 2009.gadā – 1 918 309 LVL, (valsts budžeta līdzekļi, t.sk. līdzfinansējums Eiropas Sociālā fonda projektiem – 287 746 LVL, Eiropas Sociālā fonda līdzekļi – 1 630 563 LVL).

Finansējums paredzēts:

- 1) izdevumu segšanai par bezdarbnieku sociālās situācijas un individuālo vajadzību novērtējumu;
- 2) izdevumu segšanai par speciālistu (piemēram, psihologs, psihiatrs, psihoterapeits, narkologs) pakalpojumiem, kuri sniegti atbilstoši bezdarbnieku individuālo vajadzību novērtējumam;
- 3) izdevumu segšanai par pasākumiem bezdarbnieku sociālo funkcionēšanas spēju uzlabošanai;
- 4) izdevumu segšanai par pasākumiem darba spēju atjaunošanai, uzlabošanai un apgūto darba prasmju nostiprināšanai;
- 5) izdevumu segšanai par tādu veselības pārbaužu veikšanu pasākumos iesaistītajiem bezdarbniekiem, kuras paredzētas normatīvajos aktos par obligātajām veselības pārbaudēm.

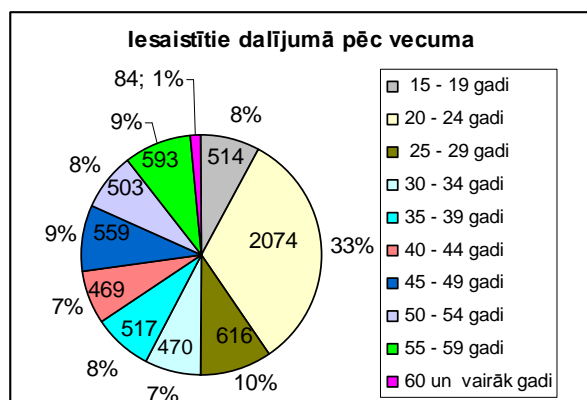
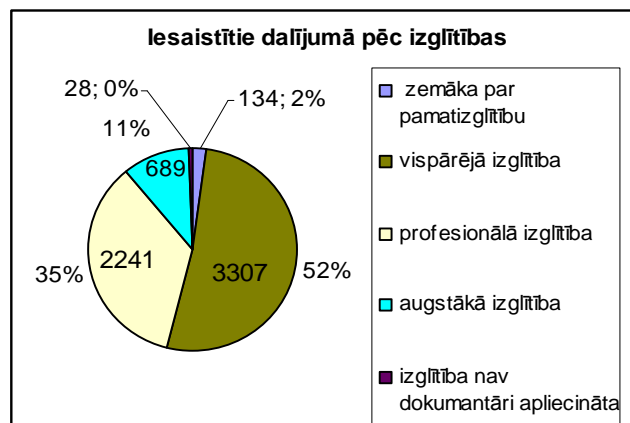
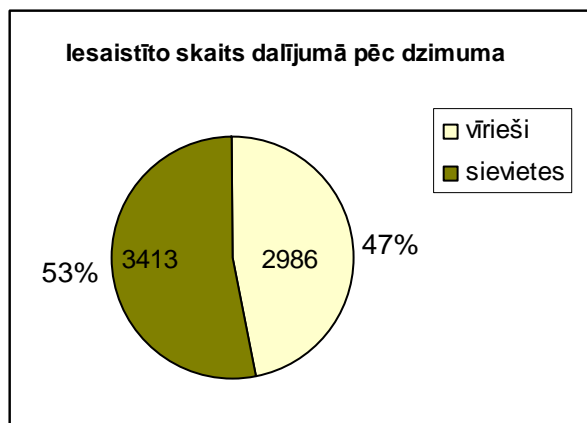
Pasākumā plānotais iesaistāmo skaits 2009.gadā: aptuveni 3 624 personas.

Pasākumā līdz 30.11.2009. iesaistīti: 6 399 bezdarbnieki jeb 3,7% no reģistrēto bezdarbnieku skaita⁹.

⁹ 30.11.2009. bija reģistrēti 169 236 bezdarbnieki.

LMzino_220110; Informatīvais ziņojums „Par 2009.gadā īstenotajiem aktīvajiem nodarbinātības un preventīvajiem bezdarba samazināšanas pasākumiem”

Informācija par pasākumā iesaistītajām personām dalījumā pēc dzimuma, izglītības, vecuma, iepriekšējās nodarbošanās skatāma zemāk esošajos attēlos.

Galvenās iepriekšējās nodarbošanās:

1.	Palīgstrādnieks
2.	Mazumtirdzniecības veikala pārdevējs
3.	Pavārs
4.	Apkopējs
5.	Celtnieks
6.	Gadījuma darbu strādnieks
7.	Traktora vadītājs
8.	Šuvējs
9.	Automobiļa vadītājs
10.	Apsargs

Pasākuma efektivitāte:

No tām personām, kuras pasākumu uzsākušas un pabeigušas 2009.gadā, 79 personas iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc dalības pasākumā.

Pasākuma novērtējums:

Bezdarbnieki ir iemācījušies būt atbildīgi par uzticētajiem pienākumiem, viņi ir nodrošināti ar darbam nepieciešamo tehniku un aparāturu. Darba algas tiek izmaksātas laicīgi. Vairums darba devēji ieguvuši zināt gribošu darbiniekus ar atbildības sajūtu. Bezdarbniekiem ir vēlme palikt darba attiecībās ar darba devēju. Bezdarbnieki vēlētos ilgāku pasākuma laiku (periodu - 6 mēnešiem).

3.8. Profesionālā apmācība bezdarba riskam pakļautām personām

Veids: preventīvais bezdarba samazināšanas pasākums.

Pasākuma saturs: dot iespēju personai pilnveidot savas profesionālās prasmes un iemaņas laikā, kad ir samazinājies darba devēja – uzņēmēja pasūtījumu daudzums ekonomiskās krīzes vai globalizācijas apstākļu dēļ. Mācību programmu apguvē bezdarba riskam pakļautu personu iesaista, ja bezdarba riskam pakļauta persona atrodas darba tiesiskajās attiecībās (t.sk., pie pašnodarbinātās personās strādājošie) un strādā nepilnu darba laiku un ir saņemts saskaņojums no darba devēja.

Finansējuma avots: valsts budžeta līdzekļi, Eiropas Sociālā fonda līdzekļi (darbības programmas “Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma 1.3.1.1.5.apakšaktivitāte “Atbalsts bezdarba riskam pakļauto personu apmācībai”).

Finansējuma apmērs: 2009.gadā – 684 360 LVL, (valsts budžeta līdzekļi, t.sk. līdzfinansējums Eiropas Sociālā fonda projektiem – 160 003 LVL, Eiropas Sociālā fondalīdzekļi – 524 357 LVL).

Finansējums paredzēts:

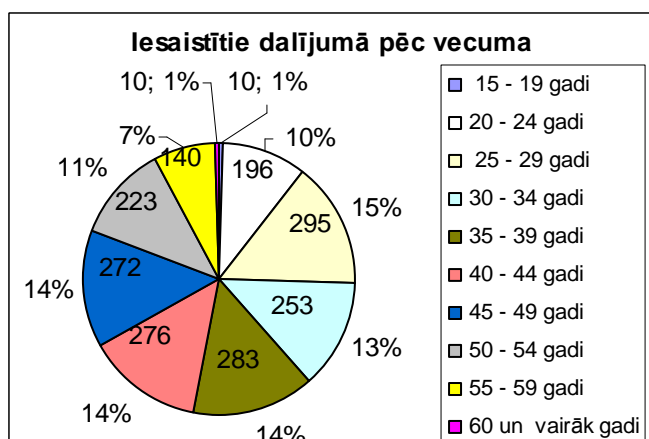
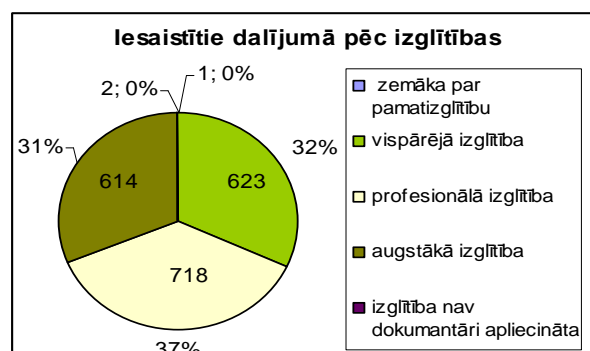
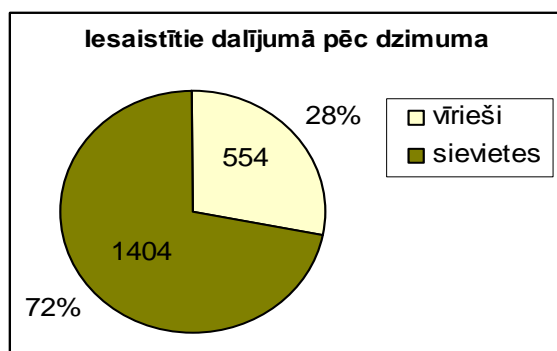
1. pasākumos iesaistītās bezdarba riskam pakļautās personas stipendijai apmācību laikā 70 LVL par kalendāra mēnesi (ne ilgāk kā 6 mēnešus);
2. bezdarba riskam pakļautās nodarbinātās personas apmācības ietvaros īstenoto profesionālās tālākizglītības programmu izmaksu segšanai ne vairāk kā 500 latu apmērā vai profesionālās pilnveides izglītības programmu izmaksu segšanai ne vairāk kā 300 latu apmērā.

Pasākumā plānotais iesaistāmo skaits 2009.gadā: aptuveni 2 421 personas.

Pasākumā līdz 30.11.2009. iesaistītas: 1 958 bezdarba riskam pakļautas personas.

Pieprasītākās apmācību programmas - darba aizsardzība, datora apmācība, grāmatvedība, informācijas ievadišanas operators, projektu vadība u.c.

Informācija par pasākumā iesaistītajām personām dalījumā pēc dzimuma, izglītības, vecuma, iepriekšējās nodarbošanās skatāma zemāk esošajos attēlos.

Galvenās iepriekšējās nodarbošanās:

1.	Mazumtirdzniecības veikala pārdevējs
2.	Grāmatvedis (3.līm.kvalifikācija)
3.	Grāmatvedis (4.līm.kvalifikācija)
4.	Valdes loceklis
5.	Galvenais grāmatvedis
6.	Šuvējs
7.	Pavārs
8.	Apkopējs
9.	Frizieris
10.	Pārdevējs konsultants

Pasākuma novērtējums: Profesionālās apmācības pasākuma bezdarba riskam pakļautām personām (kuponi nepilna laika nodarbinātajiem un pašnodarbinātajiem) ietvaros aptaujātas 292 bezdarba riskam pakļautās personas, no tām:

LMzino_220110; Informatīvais ziņojums „Par 2009.gadā īstenotajiem aktīvajiem nodarbinātības un preventīvajiem bezdarba samazināšanas pasākumiem”

- 1) ar apmācības organizāciju:
 - pilnībā apmierināti 38 % ;
 - apmierināti - 57%;
 - daļēji apmierināti - 5%;
 - neapmierinātu nav.
- 2) ar apmācības procesu:
 - pilnībā apmierināti 54%;
 - apmierināti 46 %;
 - neapmierinātu nav.

Pasākuma ietvaros iegūtās zināšanas konkurētspējai darba tirgū 17% aptaujāto novērtē kā ļoti labas, 82 % kā labas un 1 % kā apmierinošas.

3.9. Karjeras konsultācijas

Veids: preventīvais bezdarba samazināšanas pasākums.

Pasākuma saturs: ietver palīdzību karjeras plānošanā, profesionālās piemērotības noteikšanu, kā arī darba meklēšanas un saglabāšanas prasmju apguvi. Karjeras konsultācijas personām sniedz, lai palīdzētu tām labāk apzināties savu profesionālo ievirzi, padziļinātu šo personu izpratni par izglītību un iespējām darba tirgū un noskaidrotu konkrētā cilvēka personībai, vērtību sistēmai un mērķiem vislabāk atbilstošo profesionālo virzienu. Tiek īstenotas gan individuālās karjeras konsultācijas, kas ietver pakalpojumu sniegšanu elektroniskā veidā, gan karjeras konsultācijas grupās.

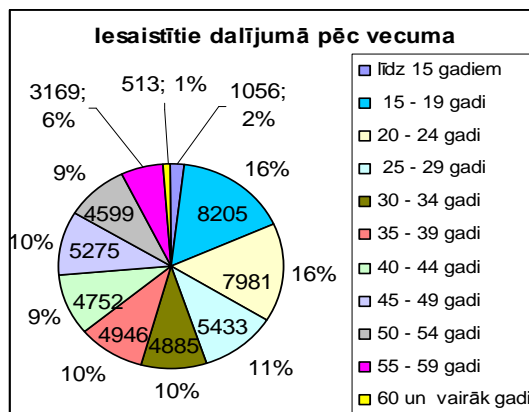
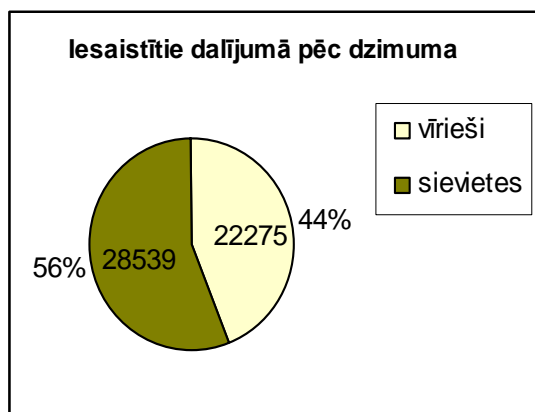
Finansējuma avots: valsts budžeta līdzekļi.

Finansējums paredzēts: karjeras konsultantu atalgojumam.

Pasākumā plānotais iesaistāmo skaits 2009.gadā: aptuveni 52 000 personas.

Pasākumā līdz 30.11.2009. iesaistītas: 50 814 personas.

Informācija par pasākumā iesaistītajām personām dalījumā pēc dzimuma, izglītības, vecuma, iepriekšējās nodarbošanās skatāma zemāk esošajos attēlos.

Pasākuma novērtējums:

Veicot klientu aptauju 2009. gadā, 77% respondentu norādīja karjeras konsultācijas par lietderīgu pakalpojuma veidu. Savukārt 2008.gada aptaujā respondenti norādīja konkrētus ieguvumus karjeras konsultācijas laikā: noderīgas zināšanas – 68%; psiholoģiskais atbalsts - 37%; palīdzība atrast darbu – 23% .

4. Nodarbinātības pasākumi, kuri 2009. un 2010.gadā netiks īstenoti

4.1. Darba izmēģinājumi

Pasākuma veids: aktīvais nodarbinātības pasākums.

Pasākuma saturs: ietver bezdarbnieku īslaicīgu valsts līdzfinansētu nodarbinātību pie darba devēja bezdarbnieka profesionālās piemērotības noteikšanai. Vienu bezdarbnieku gada laikā var iesaistīt darba izmēģinājumos ne vairāk kā trijās profesijās. Kopējais darba izmēģinājumu laiks nepārsniedz trīs mēnešus.

Finansējuma avots: valsts budžeta līdzekļi.

Finansējums paredzēts:

- 1) pasākumos iesaistīto bezdarbnieku ikmēneša darba algai. Dotāciju darba devējam piešķir valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmērā;
- 2) pasākumos iesaistīto bezdarbnieku darba vadītāju ikmēneša darba algai. Dotāciju darba devējam piešķir 50 % apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēra;
- 3) izdevumu segšanai par tādu veselības pārbauci veikšanu pasākumos iesaistītajiem bezdarbniekiem un darba meklētājiem, kuras paredzētas normatīvajos aktos par obligātajām veselības pārbaudēm.

Pasākums netiks īstenots 2010.gadā, balstoties uz finanšu resursu ierobežotību – tos nepieciešams novirzīt uz pašreizējai situācijai atbilstošākiem pasākumiem, un balstoties uz pasākuma neatbilstošu darbību ekonomiskās krīzes apstākļos, tajā skaitā - piedāvāto darba vietu neatbilstību pasākuma saturam. Piemēram, darba devēji šobrīd ir ieinteresēti iesaistīt bezdarbniekus darba izmēģinājumos tieši darbos, kur nav nepieciešama augsta kvalifikācija un kur tiem nav nepieciešama īpaša apmācība, tādā veidā tiecoties samazināt izmaksas, bet darba izmēģinājumos iesaistītās personas būtībā nenodarbojas ar atšķirīgo profesiju iespēju izpēti un jaunu iemaņu apguvi, līdz ar to darba izmēģinājumiem zaudējot to jēgu un radot pašreiz nodarbināto aizvietošanas riskus. Iespējas atjaunot pasākuma īstenošanu tiks vērtētas, uzlabojoties ekonomiskajai situācijai.

4.2. Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālajās vai profesionālajās izglītības iestādēs

Pasākuma veids: aktīvais nodarbinātības pasākums.

LMzino_220110; Informatīvais ziņojums „Par 2009.gadā īstenotajiem aktīvajiem nodarbinātības un preventīvajiem bezdarba samazināšanas pasākumiem”

Pasākuma saturs: paredz izglītojamo īslaicīgu (līdz diviem mēnešiem) nodarbinātību vasaras brīvlaikā valsts līdzfinansētās darba vietās, lai nodrošinātu viņiem iespēju iegūt darba pamatprasmes, iemaņas un darba pieredzi.

Finansējuma avots: valsts budžeta līdzekļi.

Finansējums paredzēts:

- 1) pasākumos iesaistīto izglītojamo ikmēneša darba algai. Dotāciju darba devējam piešķir 50 % apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēra;
- 2) pasākumos iesaistīto izglītojamo darba vadītāju ikmēneša darba algai. Dotāciju darba devējam piešķir proporcionāli izglītojamo skaitam, ko darba devējs norīkojis pie attiecīgā darba vadītāja, bet ne vairāk kā valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmērā;
- 3) izdevumu segšanai par aģentūras civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu;
- 4) izdevumu segšanai par tādu veselības pārbaūžu veikšanu pasākumos iesaistītajiem izglītojamiem, kuras paredzētas normatīvajos aktos par obligātajām veselības pārbaudēm.

Pasākums netika īstenots 2009. un netiks īstenots 2010.gadā, jo pasākumam paredzētie finanšu resursi un to ietekme (atdeve) uz darba tirgu pašreizējā situācijā ir neatbilstoša.

4.3. Komersantu nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšana

Veids: preventīvais bezdarba samazināšanas pasākums.

Pasākuma saturs: paredzēts nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšanai Latvijas Republikas teritorijā, sniedzot finanšu atbalstu darbiniekiem pārbaudes termiņa laikā, ja darbinieks izvēlēties darba vietu ārpus savas deklarētās dzīvesvietas administratīvās teritorijas un darba vietas atrašanās vieta neatbilst Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā noteiktajai darba vietas sasniedzamībai (vieta, līdz kurai, braucot ar sabiedrisko transportu no bezdarbnieka deklarētās dzīvesvietas, ceļā jāpavada ne vairāk kā viena stunda vienā virzienā).

Finansējuma avots: valsts budžeta līdzekļi.

Finansējuma apmērs: 2009.gadā: 2766 LVL.

Finansējums paredzēts:

- 1) dotāciju transporta izdevumiem regulāriem braucieniem no deklarētās dzīvesvietas uz darba vietu un atpakaļ (līdz 200 latiem 3 mēnešu laikā);
- 2) dotāciju dzīvokļa īres izdevumu kompensācijai, ja darbinieka darba vieta ir citā reģionā, kur ir darbaspēka pieprasījums (līdz 600 latiem 3 mēnešu laikā). Ja darbinieks saņem dotāciju dzīvokļa īres izdevumu kompensācijai, viņš var saņemt dotāciju transporta izdevumiem ne vairāk kā par vienu braucienu nedēļā no deklarētās dzīvesvietas uz darba vietu un atpakaļ.

Pasākumā plānotais iesaistāmo skaits 2009.gadā: aptuveni 13 personas.

Pasākums 2009.gadā netika uzsākts, 2008.gadā iesaistītie 13 bezdarbnieki turpināja dalību pasākumā 2009.gadā. Pasākums ir pārtraukts finanšu ietilpības dēļ, kā arī salīdzinoši nelielā reģistrēto brīvo darba vietu skaita dēļ, kas ātri tiek aizņemtas jau noteiktā reģiona ietvaros.

4.4. Algotie pagaidu darbi

Pasākums 2009.gadā tika īstenots (*pasākumu aprakstu un informāciju par izpildi 2009.gadā skatīt ziņojuma 2.2.punktā*), taču ņemot vērā, ka no 2009.gada septembra Aģentūra uzsāka īstenot smagās ekonomiskās krīzes apstākļiem atbilstošu pasākumu „Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās”, tika izņemts 2010.gadā šo pasākumu neturpināt.

Jaunais pasākums (atšķirībā no algotajiem pagaidu darbiem) nav mērķēts tikai uz nelabvēlīgākā situācijā esošām personām, kas ilgstoši bijušas bez darba, bet uz visiem reģistrētajiem bezdarbniekiem, kas nesaņem bezdarbnieka pabalstu neatkarīgi no bezdarba ilguma, iepriekšējās kvalifikācijas, tādējādi sniedzot bezdarbniekiem iespēju nodrošināt iztikas līdzekļus, kā arī jaunais pasākums veidots tādā veidā, lai iesaistītās personas stimulētu meklēt darbu normālajā darba tirgū. Uzlabojoties ekonomiskajai situācijai, plānots atsākt pasākuma ”Algotie pagaidu darbi” īstenošanu, bet, iespējams, rosinot mainīt īstenošanas nosacījumus.

5. Nodarbinātības pasākumi, kurus plānots uzsākt 2010.gadā

5.1. Pilnveidoti kompleksie atbalsta pasākumi

Kompleksie atbalsta pasākumi ir kompleksu (vairāku mērķa grupu aptverošu un uz individuālām personas vajadzībām mērķētu) nodarbinātības atbalsta pasākumu kopums, kas veicina mērķa grupu bezdarbnieku iekļaušanos darba tirgū, mazinot sociālās atstumtības riskus un atbalstot mērķa grupu bezdarbnieku motivācijas un konkurētspējas paaugstināšanu darba tirgū.

Ņemot vērā, ka Latvijā ir strauji pieaudzis jauniešu bezdarba līmenis, nepieciešams izstrādāt mērķētus pasākumus jauniešiem, kuri beidz skolu, ir bez darba pieredzes un nevar atrast darbu, mazinot risku kļūt neaktīviem, tādēļ 2010.gadā paredzēts pārskatīt komplekso atbalsta pasākumu ietvaros atbalstāmos pasākumus un mērķa grupas, piemēram, pasākuma ietvaros no sešiem līdz 12 mēnešiem nodrošināt darba praksi pie darba devēja jauniešiem, kā arī nodrošināt atbalsta pasākumu personām, kuras apgādībā ir pirmsskolas vecuma bērns, nodrošinot apgādībā esošā bērna pieskatīšanu pie Aģentūras izvēlētiem pakalpojuma sniedzējiem.

Finansējuma avots: Eiropas Sociālā fonda līdzekļi (darbības programmas “Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma 1.4.1.1.1. apakšaktivitāte „Kompleksi atbalsta pasākumi iedzīvotāju integrēšanai darba tirgū”).

Finansējuma apmērs: 2010.gadā – 3296691 LVL.

Pasākumā plānotais iesaistāmo skaits 2010.gadā: aptuveni 14742 personas.

5.2. Apmācību programmu nodrošināšana pieaugušo iesaistei mūžizglītībā

Pasākuma saturs: dot iespēju pieaugušajiem papildināt un pilnveidot darba dzīvei nepieciešamās zināšanas un prasmes. Izglītības programmu apguvē plānots iesaistīt personas, kuras sasniegušas 25 gadu vecumu un nav sasniegušas valsts vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamo vecumu. Sadarbībā ar Izglītības ministriju līdz 2010.gada sākumam tiks izstrādāti pasākuma pilnveides priekšlikumi, lai lielāks atbalsts šī pasākuma ietvaros tiktu sniegts tieši sociālās atstumtības riska grupām un mazāk kvalificētajiem, kā arī izmantota citu valstu labā prakse.

Finansējuma avots: Eiropas Sociālā fonda līdzekļi (darbības programmas “Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma 1.2.2.1.2.apakšaktivitāte “Atbalsts mūžizglītības politikas pamatnostādņu īstenošanai”).

Finansējuma apmērs: 2010.gadā – 915 745 LVL.

Finansējums paredzēts: apmācības ietvaros īstenoto izglītības programmu izmaksu segšanai, piešķirot kuponu līdz 250 LVL.

Pasākumā plānotais iesaistāmo skaits 2010.gadā: aptuveni 3 699 personas.

5.3. Profesionālās apmācības papildināšana ar pirmā un otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības iegūšanu, izmantojot apmācību kuponu metodi

Pasākuma saturs:

Pasākuma ietvaros bezdarbniekiem ar augstāko vai nepabeigtu augstāko izglītību tiek piedāvāta iespēja pabeigt uzsāktās studijas vai pārkvalificēties akreditētās pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmās, kuras īsteno Latvijas Republikā akreditētas augstākās izglītības mācību iestādes.

Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas apguvē bezdarbnieks var iesaistīties, ja studijas tikušas sekmīgi uzsāktas, bet vismaz gadu pirms iesaistes pasākumā pārtrauktas un līdz izglītību apliecinoša dokumenta saņemšanai palikuši mazāk nekā 18 mēneši.

Otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas apguvē bezdarbnieks var iesaistīties:

ja ir iegūta izvēlētās otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas apguvei nepieciešamā izglītība un ja izvēlētās izglītības programmas apguves laiks nav ilgāks par 18 mēnešiem;

ja studijas tikušas sekmīgi uzsāktas, bet vismaz vienu gadu pirms iesaistes pasākumā pārtrauktas un līdz izglītību apliecināšanai dokumenta saņemšanai palikuši mazāk nekā 18 mēneši.

Pasākumā iesaistītajam bezdarbniekam tiek izsniegts kupons 1000 Ls vērtībā viņa izvēlētajā studiju programmas apmaksai. Bezdarbnieka piemērotību izglītības programmas apguvei nosaka augstākās izglītības mācību iestāde.

Finansējuma avots: Eiropas Sociālā fonda līdzekļi (darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.1.1.3.apakšaktivitāte "Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība").

Finansējuma apmērs: 2010.gadā – 370 990 LVL.

Finansējums paredzēts: Kupons ne vairāk kā 1000 LVL apmērā, stipendija 70 LVL mēnesī- ne ilgāk kā 18 mēnešus.

Pasākumā plānotais iesaistāmo skaits 2010.gadā: aptuveni 350 personas.

5.4. Aģentūras inspektoru asistentu apmācība un prakse

Pasākuma saturs: Projekta „Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība” (3.kārta) ietvaros tiks nodrošinātas teorētiskas un praktiskas apmācības nodarbinātības dienestu pakalpojumu sniegšanas jomā (arī piesaistot privāto darbā iekārtošanas sniedzēju pārstāvjus konsultāciju un apmācību sniegšanai), darba prakses laikā strādājot Aģentūras filiālēs ar darba devējiem un darbā iekārtošanas pakalpojumiem (vakanču apzināšana, bezdarbnieku un darba devēju savešana, atbalstītās nodarbinātības iespēju apzināšana (tajā skaitā – jauniešu darba prakšu iespēju apzināšanu)).

Darba prakse pie darba devēja - Aģentūrā bezdarbniekiem (jauniešiem līdz 25 gadu vecumam, kas nesaņem pabalstu) ar augstāko izglītību tiks nodrošināta līdz divpadsmit mēnešiem. Pasākuma laikā netiek slēgts darba līgums, bet gan darba prakses līgums.

Finansējuma apmērs: 2010.gadā – 184 460 LVL, kopējais finansējums pasākumam 482360 LVL.

Finansējuma avots: Eiropas Sociālā fonda līdzekļi (darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.1.1.3.apakšaktivitāte "Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība" 3.kārta).

Finansējums paredzēts: Pasākumā iesaistītajam bezdarbniekam tiks nodrošināta apmācība darbam ar Aģentūras klientiem, stipendija par darba praksi 150 LVL apmērā, kā arī apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem.

Pasākumā plānotais iesaistāmo skaits 2010.gadā: aptuveni 72 personas.

6. Labklājības ministrijas izvērtējums par Aģentūras īstenotajiem pasākumiem un priekšlikumi to pilnveidošanai

Aģentūras īstenotie nodarbinātības pasākumi ir iedalāmi piecās kategorijās: sabiedriskie darbi, apmācības un citi konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi, pasākumi komercdarbības un pašnodarbinātības uzsākšanas veicināšanai, subsidētās darba vietas visnelabvēlīgākajā situācijā esošajiem bezdarbniekiem, mūžizglītības aktivitātes.

Aģentūras īstenoto pasākumu **efektivitātes pilnveidošanai nepieciešami precizējumi gan attiecīgo pasākumu organizēšanā, gan attiecīgo pasākumu tiesiskajā regulējumā** – Ministru kabineta 2008.gada 10.marta noteikumos Nr.166 "Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenotāju izvēles principiem" pie kā Labklājības ministrija jau ir uzsākusi darbu, vēršot uzmanību uz šādiem jautājumiem:

1) darba tirgus pasākumu saturs pēc iespējas jātuvina esošajai darba tirgus situācijai;

2) Aģentūras atbalsts jāsaņem atbilstošākajiem Aģentūras klientiem, kuriem tas ir visvairāk nepieciešams (piemēram, jaunas aktivitātes ieviešana jauniešiem);

3) jāstiprina profesiju, kurās nepieciešams apmācīt bezdarbniekus, darba meklētājus un bezdarba riskam pakļauto personu, noteikšanas mehānisms;

4) jāveido normatīvais regulējums tā, lai izslēgtu darba tirgus kropļošanas risku, paredzot, ka darba devējs nevar atlaist esošos darbiniekus, lai vietā pieņemtu Aģentūras klientus, kas darba devējam ir finansiāli izdevīgāks variants;

5) jāparedz stingrāka pasākumu īstenotāju (darba devēji, izglītības iestādes, pašvaldības) un Aģentūras klientu (bezdarbnieki, darba meklētāji, bezdarba riskam pakļautas personas) atbildība, pienākumu neizpildes gadījumā;

6) finanšu ekonomijas nolūkā nepieciešams noteikt finanšu limitus, ko Aģentūra ir tiesīga maksāt darba tirgus pasākumu organizēšanas laikā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Labklājības ministrija ierosina šādas izmaiņas Aģentūras īstenoto nodarbinātības pasākumu pilnveidošanai:

Sabiedriskie darbi

Pasākuma „Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās” paplašināšanai (nodrošinot programmas kritērijiem atbilstošu darba praktizēšanas vietu izveidi lielākā apjomā) nepieciešama lielāka nevalstisko organizāciju iesaiste. Labklājības ministrija pašreiz apzina papildus iespējas lielākai pilsoniskās sabiedrības iesaistei, kā arī šo pasākumu piedāvās ietvert arī Eiropas gadam cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību (2010) plāna aktivitātēs. Vienlaikus, lai palielinātu programmas efektivitāti un nodrošinātu tās atbilstošu norisi, Labklājības ministrija ir ierosinājusi šīs Eiropas Sociālā fonda aktivitātes ietvaros paplašināt atļauto inventāra iepirkumu sarakstu,

papildinot to ar materiāliem, piemēram, krāsām un naglām. Lai atvieglotu pašvaldību darbu programmas administrēšanas jomā, Labklājības ministrija ir izteikusi priekšlikumu iekļaut aktivitātes atbalstāmajās darbībās arī noteikta apmēra dotācijas sniegšanu katrai pašvaldībai grāmatveža atalgojumam. Vienlaikus, Labklājības ministrija virzīs priekšlikumu programmai 2010.gadā piešķirt lielāku līdzekļu apjomu un turpināt to īstenot arī 2011.gadā, ņemot vērā krīzes ietekmes saglabāšanos arī 2011.gadā.

Apmācības

Apmācības ir būtiskas, lai nodrošinātu pietiekamu darbaspēka prasmju līmeni, kā arī ekonomiskās krīzes apstākļos aktivizētu bezdarbniekus, jo līdzšinējā pieredze Eiropas Savienības dalībvalstīs, kas iepriekš saskārušās ar līdzīgām situācijām, liecina, ka nepietiekama bezdarbnieku aktivizācija vēlāk var novest pie augstāka ekonomiskās neaktivitātes līmeņa. Būtiski ir ņemt vērā arī straujo sabiedrības novecošanos Latvijā, tādēļ jau šobrīd ir aktuāls jautājums par ilgtspējīgu sociālās apdrošināšanas sistēmu, kuras uzturēšanai nepieciešama pēc iespējas augstāka iedzīvotāju ekonomiskā aktivitāte un nodarbinātība. Tāpat Latvijā pēc krīzes var izveidoties augsts strukturālā bezdarba līmenis (ir darba vietas, bet nav, kas tās aizņem), tādēļ krīzes periods būtu jāizmanto, lai to mazinātu, un cilvēki iegūtu prasmes, jo prasmju iegūšanai ir nepieciešams laiks.

Lai pilnveidotu apmācību īstenošanas sistēmu, Labklājības ministrija rosinās apmācību jomu un profesiju noteikšanai izveidoto komisiju pārcelt no Aģentūras uz Labklājības ministriju, piesaistot papildus kompetentas institūcijas un akadēmiskos speciālistus. Turpretim pašu prioritāro apmācību programmu noteikšanu, atbilstoši Aģentūras priekšlikumam nododot Aģentūras filiālēm, kuras sadarbībā ar sociālajiem partneriem vietējā līmenī, atbilstoši Aģentūras pārvaldes izstrādātai vienotai metodoloģijai un reģionā esošajai darba tirgus situācijai, noteiks piemērotākos apmācību programmas. Vienlaikus būtiski uzsvērt, ka apmācību ietekmi krīzes periodā ir iespējams izvērtēt tikai ilgtermiņā.

Pasākumi komercdarbības un pašnodarbinātības uzsākšanai

Mikrofinansēšanas iespēju sniegšana bezdarbniekiem un citām sociālās atstumtības riska grupām uzņēmējdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai parasti ir saistīta ar vairākām būtiskām problēmām. Viena no tām ir kredītiestāžu nevēlēšanās aizdot naudu bezdarbniekiem un sociālās atstumtības grupu pārstāvjiem, jo tas ir riskanti viņu statusa dēļ. Mazu aizdevumu vai citāda veida mazu finanšu instrumentu sniegšana uzņēmējdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai tradicionālām kredītiestādēm kļūst izdevīga tikai pie noteikta aizdevuma apjoma. Katrs no tiem ir saistīts ar noteiktiem apkalpošanas izdevumiem, īpaši, ja papildus tiek veikti tādi atbalsta pasākumi kā mentorings jeb konsultāciju sniegšana biznesa plāna ieviešanas gaitā. Arī katra biznesa plāna izskatīšana, tai skaitā, arī neatbalstīta, ir saistīta ar noteiktu finanšu līdzekļu izlietojumu. Iepriekšminēto iemeslu dēļ, mikrofinansēšanas pakalpojumu sniegšanai uzņēmējdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai

bezdarbniekiem un sociālās atstumtības grupu pārstāvjiem bieži tiek piesaistītas vai arī tos nodrošina nevalstiskās organizācijas un krājaizdevu sabiedrības. Tas nozīmē, ka tās ir institūcijas, kuras ir bezpeļņas organizācijas vai arī to galvenais mērķis nav peļņas gūšana, bet gan sociālais labums sabiedrībai vai labums kādai noteiktai grupai. Ņemot vērā, ka Latvijā nav izplatīta šāda veida prakse, Labklājības ministrija pieņēma lēmumu mikrofinansēšanas instrumentus bezdarbniekiem piedāvāt grantu (neatmaksājama dotācija) veidā (līdz 4000 latiem). Lai gan šobrīd Aģentūra īstenotajā pasākumā „Atbalsts komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai bezdarbniekiem” ir iespējas saņemt vienreizēju dotāciju, Labklājības ministrija izskata iespējas cita veida mikrofinansēšanas instrumentu izmantošanai šim mērķim, uzsvāru liekot uz mikroaizdevumiem (līdz ar to nodrošinot atkārtotas finanšu līdzekļu izmantošanas iespējas ilgākā periodā), piesaistot mikrofinansēšanas fondus, sadarbojoties ar sociālajiem partneriem, izstrādājot šādas mikrofinansēšanas sistēmas darbības principus. Vienlaikus Labklājības ministrija izskata iespējas izstrādāt atbalsta sistēmu bezdarbniekiem, kas uzsāk pašnodarbinātību, sasaistot to ar apmācību programmām, piemēram, atbilstoši noteiktai procedūrai sedzot patentmaksu.

Subsidētās darba vietas

Ņemot vērā subsidēto darba vietu dabu (zemāka darba ražīguma kompensēšanas mehānisms) un Latvijas ekonomisko krīzi, subsidētās darba vietas plānots virzīt uz visnelabvēlīgākajā situācijā esošajām bezdarbnieku grupām – personām ar invaliditāti un pirmspensijas vecuma bezdarbniekiem. Ņemot vērā krīzes ietekmi uz darba tirgu un nepieciešamību īpaši atbalstīt tās iedzīvotāju grupas, kurām pašreizējos apstākļos ir vissarežģītāk, Labklājības ministrija, sadarbojoties ar nevalstiskajām organizācijām, kas pārstāv personu ar invaliditāti intereses, ir izstrādājusi priekšlikumus šī pasākuma pilnveidošanai. Viens no priekšlikumiem ir lielāku iespēju sniegšana pašām nevalstiskajām organizācijām, kas pārstāv personas ar invaliditāti, nodarbināt personas ar invaliditāti (sedzot lielāku daļu darbaspēka izmaksu tieši šo institūciju gadījumā (sedzot darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksās)), kā arī veidojot asistentu darba vietas.

Mūžizglītības aktivitātes

Aģentūras īstenotais pasākums „Profesionālā apmācība bezdarba riskam pakļautām personām” ir vērsts uz atbalsta sniegšanu darbiniekiem, kuru uzņēmumos krīzes apstākļos ir samazinājies pasūtījuma apjoms, un cilvēki šo laiku vēlas izmantot lietderīgi, pilnveidojot savas prasmes un zināšanas. No otras puses pastāv risks, ka pārlietu šī pasākuma pagarināšana var palēnināt ekonomikas restrukturizācijas procesus, kas Latvijas gadījumā, ņemot vērā iepriekšējo tautsaimniecības struktūras nesabalansētību, ir pat nepieciešama, lai ekonomika kļūtu konkurētspējīgāka. No otras puses ir nepieciešams paaugstināt visu nodarbināto prasmju līmeni, tādēļ Labklājības priekšlikums ir jau 2010.gadā pārtraukt šo pasākumu, vienlaikus uzsākot jaunu mūžizglītības aktivitāti, kas vērsta uz visiem nodarbinātajiem (izņemot valsts

ierēdņus), atbalstot īpaši nelabvēlīgākajā situācijā esošās grupas (pārējiem sedzot noteiktu daļu apmācību kupona vērtības).

Papildus jautājumi, Labklājības ministrijas izvērtējuma secinājumi

Pašreiz tiek izskatīts priekšlikums par pasākumu, kuros vienlaicīgi tiek piešķirta arī stipendija vai cits finansiāls atbalsts, piedāvāšanu tikai bezdarbniekiem, kuriem jau ir beidzies bezdarbnieka pabalsta izmaksas periods. Tomēr šajā gadījumā būtiski ņemt vērā, ka tas varētu ietekmēt iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes līmeni ilgtermiņā, atbilstoši speciālistu ieteikumiem, ir būtiski arī krīzes apstākļos likt bezdarbniekiem par pienākumu veikt darbības ekonomiskajai aktivizācijai, tajā skaitā – aktīvi meklējot darbu visu bezdarba periodu, apmeklējot Aģentūru un tās piedāvātos pasākumus, jo vēlāk iedzīvotāju aktivizācija var būt sarežģītāka un arī finanšu ietilpīgāka.

Ņemot vērā iekšzemes kopprodukta ievērojamo kritumu, ir jāveic adekvāta rīcība un lielākā daļa resursu jāvelta tieši bezdarbniekiem, nevis bezdarba riskam pakļautajām personām. Pasākums „darba praktizēšana ar stipendiju” ir atbilstošākais pasākums sociālās spriedzes mazināšanai šādos apstākļos pie tik ievērojama bezdarba līmeņa pieauguma, tādēļ tam nepieciešams sniegt papildus resursus, pārdalot tos arī no pasākuma „Profesionālā apmācība bezdarba riskam pakļautām personām”, kurš ir paveicis savu īstermiņa uzdevumu, samazinot bezdarba pieauguma tempus 2009.gada pēdējā ceturksnī (kad bezdarba pieauguma temps bija visstraujākais). Ņemot vērā iepriekš minēto, pasākumu „Profesionālā apmācība bezdarba riskam pakļautām personām” būtu nepieciešams pārtraukt īstenot jau 2010.gadā, pēdējās saistības uzņemoties jūnijā, attiecīgi šī pasākuma brīvos resursus pārdalot uz pasākumu „Darba praktizēšana ar stipendiju”.

Vienlaikus apmācības un pārkvalifikācijas pasākumi arī krīzes laikā ir būtiskas, lai nodrošinātu pietiekamu darbaspēka prasmju līmeni ilgtermiņā (pēc krīzes periodā). Būtiski uzsvērt, ka, ņemot vērā nekustamā īpašuma burbuļa ietekmi uz darbaspēku (piemēram, liels skaits bezdarbnieku - jauniešu tikai ar iegūtu pamatizglītību vai vidusskolas izglītību, kas skolu atstāja, lai uzsāktu darba gaitas un darbaspēka trūkuma apstākļos gūtu liela apmēra atalgojumu, piemēram, būvniecības sektorā), pēc krīzes var izveidoties augsts strukturālā bezdarba līmenis (ir darba vietas, bet nav, kas tās aizņem), tādēļ krīzes periods būtu jāizmanto, lai to mazinātu, piedāvājot pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumus. .

Papildus Labklājības ministrija izvērtē iespējas piesaistīt arī tādus finanšu resursu avotus, kuru ietvaros īstenotās aktivitātes nepieciešams pilnībā priekšfinansēt un līdzfinansējuma atgūšanas periods ir salīdzinoši ilgāks, piemēram, Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fondu (turpmāk - EGF), kura uzdevums ir palīdzēt darbaņēmējiem, kas zaudējuši darbu pasaules tirgos notiekošo pārmaiņu dēļ, globalizācijas procesu un ekonomiskās un finanšu krīzes ietekmē.

Atbilstoši Labklājības ministrijas prognozēm atlaišanas gadījumu skaits, kas varētu pakļauties EGF izvirzītajiem kritērijiem, 2010.gadā varētu sasniegt 2000 gadījumu, pārsvarā apstrādes rūpniecības nozarē, īpaši kokapstrādē, kā arī

izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu nozarē. Ņemot vērā, ka vidējās izmaksas nodarbinātības pasākumiem uz vienu bezdarbnieku sastāda vidēji 1000 EUR, plānotais finansējums EGF pasākumiem varētu sastādīt 2 000 000 EUR (35% valsts līdzfinansējums un 65% EGF līdzfinansējums).

Papildus nepieciešamais finansējums 2010.gadam un pasākumos iesaistāmo skaits

Labklājības ministrija sadarbībā ar Aģentūru, ņemot vērā 2010.gada prognozēto vidējo bezdarbnieku skaitu – apmēram 200 tūkst., analizēja bezdarbnieku izteiktās vēlmes piedalīties pasākumos (169 191 Aģentūras klientu pieteikumi dalībai pasākumos - skatīt 2.pielikumu), nepieciešamo papildus finansējumu aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem un ar to nodrošināšanu saistītos papildus nepieciešamos izdevumus Aģentūrai.

2010.gadā valsts budžetā aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem plānotais finansējums ir pieejams 36 773 336 LVL apmērā, nodrošinot pakalpojumu 162 357 klientiem. Tomēr, ievērojot papildus finansējuma nepieciešamību aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem, tai skaitā pasākumu administrēšanai, nodrošinot to efektīvu īstenošanu 2010.gadā papildus ir nepieciešami **27 880 150 LVL**, kas papildus dotu iespēju pasākumos iesaistīt 72 305 klientus (skatīt 2.pielikumu).

Papildus finansējuma pieejamības nodrošināšanai aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem būtiski ir vairāki priekšnosacījumi:

1. Valsts budžeta finansējuma prioritāra pieejamība Eiropas Savienības fondu projektu finansējuma nodrošināšanai;
2. Papildus Eiropas Savienības fondu finansējuma pieejamības nodrošināšana aktīvo nodarbinātības pasākumu īstenošanai, ietverot gan Eiropas Savienības fondu darbības programmu aktivitāšu pārskatīšanu un finansējuma pārdali Labklājības ministrijas kompetencē esošajās aktivitātēs, kā arī kompleksi pārvērtējot pārējo nozaru ministriju administrētās aktivitātes.
3. Lai nodrošinātu papildus 72 305 Aģentūras klientu dalību pasākumos atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām procedūrām, Nodarbinātības valsts aģentūrai papildus finansējumam jābūt pieejamam jau ar 2010.gada 2.ceturksni.

Labklājības ministrija ir identificējusi vairākas rīcības, ko iespējams veikt nekavējoties, tādējādi radot iespējamo finansējuma nodrošinājumu 16,1 milj. latu apmērā:

- 1) intensificēt Eiropas Savienības fondu projektu finanšu plūsmu 2010.gadā (*pārplānojot finansējumu 1,9 milj.LVL apmērā no 2011. – 2013.gada pie nosacījuma, ka ir garantēta valsts budžeta finansējuma pieejamība*) gadījumā, ja pēc konkrētā aktīvā nodarbinātības pakalpojuma ir izveidojusies klientu rinda;

- 2) pārskatīt citas Labklājības ministrijas pārziņā esošās Eiropas Savienības fondu aktivitātes un izvērtēt iespējas pārdalīt to īstenošanai pieejamo finansējumu aktīvo nodarbinātības pasākumu īstenošanai (*pēc indikatīviem aprēķiniem nozares ietvaros pārdalāmais finansējuma apmērs nepārsniedz 14, 2 milj.LVL*)

Ar iepriekš minētajiem finanšu resursiem aktīvajos nodarbinātības pasākumos papildus var iesaistīt 27 448 Aģentūras klientus. Vienlaikus kā negatīvās sekas projektu finanšu plūsmas intensificēšanai 2010.gadā ir jāatzīst finansējuma (pakalpojumu) nepietiekamība 2011. – 2013.gada periodā.

Vienlīdz būtisks aspekts ir papildus piešķirtā valsts budžeta finansējuma pieejamības laikam – ja tas vēlāk kā š.g. 2.ceturksnī, 2010.gada laikā nebūs iespējams iesaistīt plānoto klientu skaitu, kā arī tas palielinās 2011.gadā uzņemamās saistības (palielināsies pasākumos uz nākamo gadu pārejošo dalībnieku skaits), kurām arī būs nepieciešams budžeta finansējums 2011.gadam.

Tomēr nozares ietvaros pārstrukturēto Eiropas Savienības fondu resursu kopums nav pietiekams, lai nodrošinātu pieprasījumu pēc pakalpojumiem. Līdz ar to 10,7 milj.LVL nepieciešams rast kā papildus atbalsta instrumentu aktīvo nodarbinātības pasākumu nodrošināšanai (papildus varēs iesaistīt 44 857 Aģentūras klientus). Ievērojot Labklājības ministrijai samazinātos valsts budžeta resursus 2010.gadā, kā alternatīvas iespējas būtu papildu valsts budžeta finansējuma nodrošināšana un/vai kopējās valsts Eiropas Savienības fondu darbības programmu aktivitāšu pārskatīšana. Papildus ir nepieciešams valsts budžeta finanšu nodrošinājums 1,0 milj.LVL apmērā, lai uzsāktu līdzšinēji apstiprinātu Eiropas Savienības fondu projektu īstenošanu.

Ņemot vērā, ka tiek prognozēts, ka 2010.gadā vidējais reģistrēto bezdarbnieku skaits varētu sasniegt vidēji 200 tūkst. bezdarbniekus, atbilstoši 2010.gadā piešķirtajiem budžetu līdzekļiem, ir iespējams ap 53 656 reģistrēto bezdarbnieku jeb **26%** no kopējā plānotā skaita iesaistīt aktīvajos nodarbinātības pasākumos, kuru laikā persona saņem arī finansiālu atbalstu par dalību pasākumos – algas vai stipendijas veidā. Gadījumā, ja tiktu piešķirts papildus finansējums, bezdarbnieku skaits, kuriem pasākuma laikā tiktu nodrošināts finansiāls atbalsts palielinātos par 57 108, kopumā sastādot ap 110 764 bezdarbnieku jeb **55%** no 2010.gadā vidējā prognozētā reģistrētā bezdarbnieku skaita.

7. Kopsavilkums un secinājumi.

Situācija darba tirgū 2009.gadā ir ievērojami pasliktinājusies. Saskaņā ar Eurostat datiem, bezdarba līmenis 2009.gada novembra mēnesī sasniedza 22,3%, savukārt reģistrētais bezdarba līmenis 2009.gada gada beigās bija 16,0 (179235 reģistrēti bezdarbnieki), bet Aģentūrā reģistrētās brīvās darba vietas 2009.gada gada beigās bija tikai 1389.

Pašreizējos apstākļos būtiskākais ir nodrošināt ar iztikas līdzekļiem un aktivizēt tos bezdarbniekus, kas vairs nesaņem bezdarbnieka pabalstu, taču ekonomikas konkurētspējas nodrošināšanai un ārvalstu investīciju piesaistei būtiska loma ir arī bezdarbnieku, darba meklētāju un nodarbināto personu apmācību un pārkvalifikācijas paaugstināšanas pasākumiem, kā arī mūžizglītības pasākumiem.

Īpaši nelabvēlīgās sociālekonomiskās situācijas dēļ bija nepieciešams ieviest jaunu darba tirgus situācijai atbilstošu krīzes sekas mazinošu pasākumu. Lai nodrošinātu atbalsta sniegšanu bezdarbniekiem, kuri nesaņem bezdarbnieka pabalstu (šobrīd apmēram puse no reģistrētajiem bezdarbniekiem nesaņem bezdarbnieka pabalstu) un palikuši bez iztikas līdzekļiem, 2009.gada 8.augustā stājās spēkā grozījumi Ministru kabineta 2008.gada 10.marta noteikumos Nr.166 „Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenotāju izvēles principiem”, kas ļāva ar 2009.gada septembri uzsākt jaunu aktīvo nodarbinātības pasākumu – „Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās”. Pasākuma mērķis ir sniegt atbalstu tiem bezdarbniekiem, kuri nesaņem bezdarbnieka pabalstu un nevar atgriezties darba tirgū jaunu darba vietu trūkuma dēļ, taču ir gatavi iesaistīties darba praktizēšanas pasākumā pašvaldībās, veicot sabiedrībai derīgus – fiziska rakstura darbus, par to mēnesī saņemot stipendiju 100 LVL apmērā.

2009.gada otrajā pusē tika uzsākts jauns preventīvais bezdarba samazināšanas pasākums – „Apmācību programmu apguves nodrošināšana bezdarba riskam pakļautām (strādājošām) personām”, sniedzot iespēju tiem darbiniekiem un pašnodarbinātajiem, kuri ir nodarbināti nepilnu darba laiku, izmantot ekonomiskās krīzes laiku un paaugstināt savas zināšanas un konkurētspēju darba tirgū, pielietojot jauno „apmācību kuponu” sistēmu, uzlabojoties ekonomiskajai situācijai un aktivizējoties apmācību tirgum, plānots izskatīt „apmācību kuponu” sistēmas izmantošanas iespējas arī citos apmācību pasākumos. Kuponu sistēma dod iespēju pašai personai izvēlēties apmācību programmu un sniedzēju. Šis pasākums ir uz mūžizglītības iespēju paplašināšanu vērsta aktivitāte ar mērķi atbalstīt tos, kas krīzes apstākļos darba devēja pasūtījumu samazinājuma dēļ varētu zaudēt darbu, kā arī vienlaikus mazinot bezdarba pieauguma tempus.

2009.gada decembrī pieprasījums pēc kuponiem bija būtiski pieaudzis, pārsniedzot plānotos rādītājus. Lai nodrošinātu projekta īstenošanu 2010.gada piešķirtā finansējuma ietvaros, 2009.gada decembrī tika apturēta kuponu izsniegšana, bet vienlaikus tiks nodrošināta apmācību organizēšanas līgumu slēgšana tām personām, kuras kuponus jau ir saņēmušas. Lai palielinātu Latvijas ekonomikas

konkurētspēju, ir nepieciešama tautsaimniecības restrukturizācija, kas ietver arī mazāk konkurētspējīgu sektoru un darba vietu zaudēšanu. Šī procesa neatbilstoša kavēšana varētu izraisīt lēnāku ekonomikas konkurētspējas paaugstināšanos, tādēļ uzskatām, ka pasākums „Profesionālā apmācība bezdarba riskam pakļautām personām” ir paveicis savu īstermiņa uzdevumu, samazinot bezdarba pieauguma tempus 2009.gada pēdējā ceturksnī un tādēļ pasākumu būtu nepieciešams pārtraukt īstenojot jau 2010.gadā un nebūtu atbalstāma saistību uzņemšanās” 2011.gadam.

Tieši mūžizglītība tās dažādajās izpausmēs būs viens no faktoriem, kas varēs nodrošināt ekonomikas konkurētspēju ilgtermiņā, īpaši ņemot vērā sabiedrības novecošanās tendences un nepieciešamību ar laiku paaugstināt pensionēšanās vecumu. Atbilstoši iepriekš minētajam, 2010.gadā ir plānots uzsākt visaptverošu pasākumu „Apmācību programmu nodrošināšana pieaugušo iesaistei mūžizglītībā”, to mērķējot uz visām nodarbinātajām personām, ne tikai tām, kuras krīzes apstākļos ir nodarbinātas uz samazinātu slodzi. Šajā pasākumā netiks sniegts finansiālais atbalsts stipendijas veidā, kā arī tajā sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju ir iestrādāti papildus efektivitāti paaugstinoši mehānismi, piemēram, līdzfinansējums grupām, kuras nav īpaši atbalstāmo kategorijā.

Lai veicinātu darbaspēka konkurētspēju, 2010.gadā paredzēts uzsākt jaunu nodarbinātības pasākumu - profesionālās apmācības papildināšana ar pirmā un otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības iegūšanu, izmantojot apmācību kuponu metodi.

2010.gadā papildus tiks pilnveidoti jau esošie nodarbinātības pasākumi, piemēram, kompleksie atbalsta pasākumi, liekot uzsvāru uz konkrētām bezdarbnieku mērķu grupām, kas noteiktajā periodā ir visaktuālākās – pašreiz jaunieši. Ja pašreizējā situācijā netiks atbalstīti jaunieši, var rasties „zudusī paaudze”, kas kļūst ekonomiski neaktīva. Pasākumu un tā ieviešanai nepieciešamo finansējumu nepieciešams nodrošināt visa perioda garumā no 2010.gada līdz 2013.gadam, lai aktivitāti var vēlāk piemērot, iespējams, citām mērķa grupām vai īstermiņa pasākumu, kuru mērķis ir iztikas līdzekļu nodrošināšana, „izejas stratēģijas” pasākumiem.

Ņemot vērā pasākuma „Pasākums komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai” efektivitāti, taču vienlaikus arī salīdzinoši augstās tā administrēšanas izmaksas, Labklājības ministrija plāno turpināt pasākuma īstenošanu arī turpmāk, tomēr vienlaikus vērtēs iespējas piesaistīt nevalstiskās organizācijas (piemēram, fondus, kas izsniedz mikroaizdevumus) un krājaizdevsabiedrības, kuras darbojas ar mērķi sniegt sociālo labumu sabiedrībai, šī pasākuma īstenošanai, pārveidojot to par mikrokreditēšanas programmu pašreizējās mikrograntu programmas vietā, lai nodrošinātu iespēju lielākam bezdarbnieku lokam saņemt šo pakalpojumu.

Tāpat 2010.gadā plānots pārskatīt apmācību jomu noteikšanas mehānismus, ņemot vērā apmācību nozīmību ekonomikas nākotnes potenciāla paaugstināšanā, tajā skaitā - piesaistot plašāku ekspertu loku, īpaši ņemot vērā ierobežotās iespējas pašreizējos ekonomiskajos apstākļos izdarīt secinājumus no darba devēju īstermiņa vajadzības atspoguļojošām aptaujām. Tās gan iespēju robežās finansējuma pieejamības gadījumā plānots turpināt veikt, lai nodrošinātu skaidru un savlaicīgu

situācijas darba tirgū attīstības atspoguļojumu, pēc iespējas aptaujājot tieši no jauna izveidoto uzņēmumu un tādu, kas ekonomiskās krīzes apstākļos nav piedzīvojuši būtiskus noieta kritumus, pārstāvjus. Pašreiz apmācībām ir jābūt vērstām arī uz nākotni un saistītām ar nākotnē nepieciešamajām prasmēm.

Vienlaikus plānots līdz ar ekonomiskās situācijas uzlabošanos pārskatīt pašreiz īstenotos nodarbinātības pasākumus, tajā skaitā, daļā gadījumu tos virzot kā „izejas stratēģiju” no pasākuma ”Darba praktizēšana ar stipendiju”, kas, ņemot vērā ekonomiskās krīzes smago ietekmi uz darba tirgu, 2010.gadā plānots kā būtiskākais un kopumā finanšu ietilpīgākais aktīvais nodarbinātības pasākums. Lai izvērtētu pasākuma „Darba praktizēšana ar stipendiju” ieviešanas rezultātus, kā arī ieviešanas mehānisma efektivitāti, 2010.gada 2.ceturkšņa sākumā plānots veikt pasākuma padziļinātu starpizvērtējumu. Ņemot vērā pasākuma būtisko lomu - smagas ekonomiskās krīzes apstākļos nodrošināt ar iztikas līdzekļiem darbaspējīgos iedzīvotājus, jāizanalizē iespējas 2010.gadā iesaistīt tajā pēc iespējas vairāk bezdarbniekus, pārdalot šim pasākumam papildus finansējumu, kā arī turpinot to īstenot vēl 2011.gadā. Pašreiz tiek strādāts pie papildus iespēju apzināšanas pasākuma "Darba praktizēšana ar stipendiju" praktizēšanas vietu izveidei gadījumā, ja tiek piešķirts papildus finansējums, tajā skaitā ar nevalstiskajām organizācijām, kas varētu piedāvāt lielu skaitu darba praktizēšanas vietu, kā arī plānots uzsākt diskusijas ar Dabas aizsardzības pārvaldi par praktizēšanas vietu izveides iespējām dabas aizsardzības objektos, taču tam būtiski ir panākt iespēju projekta ietvaros iegādāties arī materiālus, lai nodrošinātu cilvēkus ar reālu darbu, kā arī mazinātu aizvietošanas riskus, tāpat pašreiz tiek plānots apzināt lielāka apmēra kultūras pieminekļu sakopšanas un labiekārtošanas iespējas.

2009.gada 11 mēnešos 149170 bezdarbnieki jeb **88%** no kopējā reģistrēto bezdarbnieku skaita¹⁰ tika iesaistīti Aģentūras organizētajos nodarbinātības pasākumos. 63 324 bezdarbnieki (bez karjeras konsultācijām un konkurētspējas paaugstināšanas pasākumiem) jeb **38%** ir iesaistīti nodarbinātības pasākumos, kuru laikā persona saņem arī finansiālu atbalstu par dalību pasākumos – algas vai stipendijas veidā.

Tiek prognozēts, ka 2010.gadā vidējais reģistrēto bezdarbnieku skaits varētu sasniegt 200 tūkst. bezdarbniekus. Atbilstoši 2010.gadā piešķirtajiem budžeta līdzekļiem, Aģentūra ir izvirzījusi provizoriskos 2010.gada rādītājus (skatīt informāciju 1.pielikumā) un plāno nodarbinātības pasākumos iesaistīt ap 147 597 bezdarbniekiem jeb ap 73% no 2010.gadā plānotā reģistrētā bezdarbnieku skaita un ap **53656** (bez karjeras konsultācijām tai sk. arī karjeras konsultācijas, kas paredzētas sniegt Komplexajos iekļaušanas pasākuma ietvaros, un konkurētspējas paaugstināšanas pasākumiem) no reģistrētajiem bezdarbniekiem jeb **26%** iesaistīt nodarbinātības aktīvajos pasākumos, kuru laikā persona saņems arī finansiālu atbalstu par dalību pasākumos – algas vai stipendijas veidā.

¹⁰ 30.11.2009. bija reģistrēti 169 236 bezdarbnieki.

LMzino_220110; Informatīvais ziņojums „Par 2009.gadā īstenotajiem aktīvajiem nodarbinātības un preventīvajiem bezdarba samazināšanas pasākumiem”

Ņemot vērā to, ka 2010.gadā turpināsies reģistrēto bezdarbnieku skaita pieaugums un ar šī brīža 2010.gadam piešķirto finansējumu iespējams iesaistīt tikai $\frac{1}{4}$ **daļu** no prognozētā bezdarbnieku skaita aktīvajos nodarbinātības pasākumos, kuru laikā persona saņems arī finansiālu atbalstu par dalību pasākumos algas vai stipendijas veidā, nepieciešams atzīt nodarbinātības jomu par prioritāru, veicot ES struktūrfondu līdzekļu pārdali un palielinot finansējumu aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem 2010.gadam.

1.pielikums.

Nodarbinātības pasākumu budžets un dalībnieku skaits 2008.-2010.gadā.

	2008.gada budžets, LVL						2009.gada budžets, LVL						2010.gada plānotais budžets, LVL					
	Kopā	ES fondu projekti		Valsts budžeta finansēti pasākumi		Dalīb.s kaits	Kopā	ES fondu projekti		Valsts budžeta finansēti pasākumi		Dalīb.s kaits	Kopā	ES fondu projekti		Valsts budžeta finansēti pasākumi		Dalīb.s kaits
		ESF finansējums	Valsts budžeta līdzfinansējums	Pamatbudžets	Nodarbinātības speciālais budžets			ESF finansējums	Valsts budžeta līdzfinansējums	Pamatbudžets	Nodarbinātības speciālais budžets			ESF finansējums	Valsts budžeta līdzfinansējums	Pamatbudžets	Nodarbinātības speciālais budžets	
Profesionālā apmācība, pārkvalifikācija vai kvalifikācijas paaugstināšana, apmācība pie darba devēja, neformālā izglītība	3 891 130	1 311 545	347 748	381 249	1 850 588	8 657	14 912 559	12 041 247	1 992 699	273 725	604 888	31 171	10 380 477	8 631 159	1 057 358		691 960	1192 6
Pasākumi konkurētspējas paaugstināšanai	1 386 290	0	0	1 662	1 384 628	17 338	327 024	0	0	0	327 024	37 164	474 000	0	0	0	474 000	47 400
Pasākums noteiktām personu grupām	2 301 119	3 119	2 098	2 295 902	0	1 136	2 365 794	440 729	138 399	0	1 786 666	1 805	1 881 626	835 644	214 442		831 540	335
Karjeras konsultācijas	0	0	0	0	0	67 939	0	0	0	0	0	52 000	274 462	0	0	274 462	0	55 000
Kompleksie iekļaušanas pasākumi	66 098	0	0	0	66 098	10	1 918 309	1 630 563	287 746	0	0	3 624	3 296 691	2 789 437	507 254			1472 4
Algotie pagaidu darbi	2 970 720	0	0	2 970 720	0	9 983	3 541 612	0	0	0	3 541 612	11 137	0	0	0	0	0	0
Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās	0	0	0	0	0	0	8 053 600	6 845 560	1 208 040	0	0	18 062	16 543 787	11 512 219	2 031 568	0	3 000000	31 500
Profesionālā apmācība bezdarbā riskam pakļautām personām	0	0	0	0	0	0	684 360	524 357	160 003	0	0	2 421	2 754 793	2 110 722	644 071	0	0	1222
Pasākumi komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai	150 075	0	0	150 075	0	93	237 781	0	0	0	237 781	270	1 167 500	0	0	0	1 167 500	250
Komersantu nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšana	778	0	0	778	0	18	2 766	0	0	737	2 029	13	0	0	0	0	0	0
Darba izmēģinājumi	348 543	0	0	348 543	0	550	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kopā valsts budžeta pieejamie resursi	11 114 753	1 314 664	349 846	6 148 929	3 301 314	105724	32 043 805	21 482 456	3 786 887	274 462	6 500 000	157667	36 773 336	2587918 1	4454693	274 462	6 165 000	1623 57

2.pielikums

Reģistrēto bezdarbnieku izteiktās vēlmes piedalīties pasākumā un papildus nepieciešamais finansējums 2010.gadam.

Pasākums	Nepieciešamais finansējums atbilstoši bezdarbnieku pieprasījumam					Papildus finansējums 2010.gadam, pārdalot finansējumu starp ESF programmām laika posmā no 2011.gada līdz 2013. gadam			Papildus nepieciešamais finansējums	
	Papildus nepieciešamais finansējums 2010.gadā	Bezdarbnieku izteikto vēlmju skaits piedalīties konkrētajā pasākumā uz decembra beigām	Dalībnieku skaits, kas pasākumā piedalās, pārejot no 2009.gada	No jauna iesaistītie par pašreiz piešķirtajiem līdzekļiem	No jauna iesaistītie par papildus piešķirtajiem līdzekļiem, ja tādi tiek piešķirti	Papildus finansējums 2010.gadam	No jauna iesaistītie par papildus piešķirtajiem līdzekļiem, ja tādi tiek piešķirti	2010.gadā iesaistītie (par budžetā apstiprināto finansējumu un papildus pārcelto fin. no ESF programm.)	Papildus finansējums 2010.gadam	No jauna iesaistītie, kuriem pietrūkst finansējums
Apmācības (ieskaitot apmācības pie darba devēja)	Neformālās izglītības programma „Valsts valoda” 3 036 204	80 731	6402	11 926	36 974 (tai skaitā 8674 Neformālās izglītības programma „Valsts valoda”)	5 170 349	6870	18 720	9 642 153	30104
	11 776 298									
Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi	34200	42619	-	47400	3420	0	-	-	34200	3420
Karjeras konsultācijas	34932	2809	-	55000	7000	0	-	-	34932	7000
Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās	10 200 000	33 177	16 363	31 500	19 500	10 200 000	19 500	51 000	0	0
Profesionālā apmācība bezdarba riskam pakļautām personām	734 426	6 278	3178	1 222	1078	734 426	1078	2300	0	0
Pasākums noteiktām personu grupām	1 000 000	3576	849	335	634	0	0	0	1 000 000	634
Mūžizglītības kupons**	915 745	1	0	0	3699				915 745	3699
Nodarbinātības valsts aģentūras darba tirgus prognozēšanas un uzraudzības sistēmas attīstība**	148 345								148 345	
Kopā	27 880 150	169 191	26 792	147 383	72 305	16 104 775	27 448	72020	11 775 375	44 857

** ES projektiem „Mūžizglītības kupons” (915 745 Ls) nav iekļauts likumā „Par valsts budžetu 2010.gadam”, Pasākums „Nodarbinātības valsts aģentūras darba tirgus prognozēšanas un uzraudzības sistēmas attīstība” (148 345 LVL) nav iekļauts likumā „Par valsts budžetu 2010.gadam”.

LMzino_220110; Informatīvais ziņojums „Par 2009.gadā īstenotajiem aktīvajiem nodarbinātības un preventīvajiem bezdarba samazināšanas pasākumiem”

3.pielikums

Pārskats par Eiropas Savienības politiku instrumentu (2007.-2013.) finanšu līdzekļu apguvi uz 2009.gada 30.novembri un 30.decembri.

Aktivitāte/apakšaktivitāte Nr.	Projekta kods	Projekts	2009.gadā apstiprinātais budžetā (t.sk. piešķirts ar MK rīkojumu)	2009.g. 11 mēnešu plāns	2009.g. 11 mēnešu izpilde uz 30.11.2009.	Iesniegti priekšlikumi iekšējai pārdalei/korekcijas	2009.g. 12 mēnešu plāns	2009.g. 12 mēnešu izpilde uz 30.12.2009.	Atlikums uz 01.01.2010.
1.3.1.1.3.	1DP//1.3.1.1.3./08/IPIA/NVA/001	"Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība Latvijā"-1. kārtā	10 033 946	9 183 742	9 183 742		10 033 946	10 023 244	10 702
1.3.1.1.3.	1DP//1.3.1.1.3./09/IPIA/NVA/001	"Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība Latvijā"-2. kārtā	4 000 000	3 150 000	3 150 000		4 000 000	4 000 000	0
1.4.1.1.2.	1DP//1.4.1.1.2./08/IPIA/NVA/001	"Pasākumi noteiktām personu grupām"	579 128	517 479	517 479		579 128	579 128	0
1.4.1.1.1.	1DP//1.4.1.1.1./09/IPIA/NVA/001	"Kompleksi atbalsta pasākumi"	1 918 309	1 370 703	1 364 435		1 918 309	1 918 309	0
1.3.1.5.	Nr.1DP//1.3.1.5.0./09/IPIA/NVA/001	Darba praktizēšanās pasākuma nodrošināšana pašvaldībās darba iemaņu iegūšanai un uzturēšanai	8 053 600	6 043 962	3 026 552		8 053 600	8 052 826	774
1.3.1.1.5.	Nr.1DP//1.3.1.1.5./09/IPIA/NVA/001	Profesionālā apmācība bezdarba riskam pakļautām personām	1 812 834	554 299	367 125	- 1 128 474	684 360	684 360	0
1.3.1.1.3.	Apakšprogramma 07.07.00.	Atmaksa valsts pamatbudžetā par Eiropas Sociālā fonda (ESF) finansējumu	222	222	222		222	222	0
	Apakšprogramma 07.11.00.	Atmaksa valsts pamatbudžetā par Eiropas Sociālā fonda (ESF) finansējumu (2007.-2013)	17 351 416	11 205 011	10 892 502		17 351 416	15 963 031	1 388 385
Atmaksa			17 351 638	11 205 233			17 351 632	15 963 253	1 388 385

Labklājības ministrs

U. Augulis

Vīza: Valsts sekretārs

R. Beinarovičs

22.01.2010. 9:04

10942,

L.Pauga

67021503, Linda.Pauga@lm.gov.lv